

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA 2020 ROK

Spis treści

Spis treści	2
I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu	3
II. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	5
III. Świadczenia pomocy społecznej	11
IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej	24
V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy	28
VI. Piecza zastępcza – zadania powiatu	32
Via. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	42
VII. Interwencja Kryzysowa	43
VIII. Zespół Interdyscyplinarny	47
IX. Pomoc cudzoziemcom	49
X. Klub Integracji Społecznej.....	49
XI. Dodatkowe zadania realizowane w 2020 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu związane z trwającą w kraju pandemią wywołaną wirusem COVID-19.....	52
XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	53

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalisz.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, w strukturze Ośrodka wyróżniamy działy realizujące poszczególne zróżnicowane zadania.

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań należy ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami. Prowadzenie pracy socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb oraz prowadzenie Klubu Integracji Społecznej. Jego zadaniem jest inicjowanie i organizowanie spotkań integracyjnych, zajęć grupowych i indywidualnych oraz grup samopomocowych dla osób wykluczonych społecznie, prowadzenie bezpłatnego punktu dostępu do Internetu, organizowanie prac społecznie użytecznych oraz nieodpłatnej pracy na cele społeczne.

W skład tego działu wchodzi:

- 3 sekcje pracy socjalnej,
- sekcja realizacji świadczeń,
- Klub Integracji Społecznej.

Dział Asysty Rodzinnej – do zadań należy m. in. zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i rodzin, zgodnie z ustawą „Za życiem”, m. in. poprzez opracowanie i realizację planu pomocy z rodziną, pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywanie problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Dział koordynuje również realizację programu z Funduszu Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) współfinansowanego ze środków UE (bezpośrednimi realizatorami w mieście Kaliszu jest Caritas Diecezji Kaliskiej i Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu).

Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku – do zadań należy m. in. zapewnienie pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych poprzez umieszczenie ich w różnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń i dodatków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz świadczeń należnych dzieciom z pieczy zastępczej w ramach programu rządowego „Dobry Start” i „Rodzina 500+”, pomoc dla osób usamodzielnianych, kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz bezpośredni nadzór nad mieszkaniem chronionym treningowym, które jest przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Mieszkanie jest usytuowane w kamienicy przy ul. Zamkowej (6 miejsc).

W skład tego działu wchodzi:

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – do zadań Zespołu należy m. in. nabór, kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka. Prowadzenie poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinną dom dziecka. Szkolenia i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie pracy socjalnej,

organizowanie opieki nad dzieckiem, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogą okresowo sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych.

Dział Interwencji Kryzysowej – jest czynny całą dobę i realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy osobom i rodzinom będącymi ofiarami przemocy w rodzinie lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych, interwencyjnym podejmowaniu działań w miejscu zdarzenia kryzysowego, zapewnienie miejsc noclegowych :

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

W strukturach działu są mieszkania chronione wspomagane przeznaczone dla osób starszych i niepełnosprawnych, które usytuowane są przy ul. Granicznej 1 na 8 miejsc oraz przy ul. Częstochowskiej 45 przeznaczone dla 7 osób. Kolejne mieszkanie chronione, usytuowane w kamienicy przy ul. Widok 17, przeznaczone dla 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz mieszkanie chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi na 7 miejsc przy ul. Granicznej 1. Ponadto prowadzony jest Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci w ramach współpracy z wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania. Podejmowane są działania informacyjno – edukacyjne inicjujące i wspierające podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Przy Dziale Interwencji Kryzysowej został usytuowany Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym zadaniem jest prowadzenie procedury Niebieskich Kart uruchomionych przez różne jednostki, tj. przez policję, pomoc społeczną, oświatę, służbę zdrowia. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i jego członkowie są powoływani przez Prezydenta Miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do obsługi organizacyjno-technicznej.

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym – do zadań należy m. in. prowadzenie, koordynacja i nadzór zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które Miasto Kalisz otrzymuje według algorytmu określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku. Ponadto osoby niepełnosprawne otrzymują pomoc w ramach odrębnie finansowanego przez PFRON Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd” ze szczególnym uwzględnieniem dofinansowania kształcenia na poziomie wyższym osób niepełnosprawnych. Współpracuje z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Dział Organizacyjno – Administracyjny – do zadań należą m. in. prowadzenie spraw osobowych pracowników, obsługa informatyczna jednostki, instruktaż z zakresu bhp, p/pož., sprawy dotyczące szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników, prowadzenie wszelkich spraw dotyczących administrowania, zapewnienie warunków organizacyjnych i technicznych umożliwiających sprawne wykonywanie zadań ośrodka, administrowanie obiektami ośrodka (w tym remonty, naprawy, konserwacje). Obsługa interesantów w zakresie skarg. Obecnie Ośrodek zajmuje pomieszczenia w budynkach przy ul. Granicznej 1, w budynku przy ul. Obywatelskiej 4, oraz jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Częstochowskiej 45, jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Zamkowej 14, jedno mieszkanie w budynku przy ul. Widok 17.

Dział Finansowo – Księgowy – do zadań należy realizacja zadań z zakresu obsługi księgowej Ośrodka.

Samodzielne stanowiska:

- ds. współpracy z podmiotami zewnętrznymi i pozyskiwania środków zewnętrznym w tym z Unii Europejskiej - do zadań należy m. in. opracowywanie wniosków, koordynacja realizowania projektów, współpraca z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim

i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, przygotowanie konkursu ofert dot. zlecenia organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej, pomoc cudzoziemcom, pomoc osobom posiadającym Kartę Polaka.

- konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie którego zadaniem jest przeprowadzanie konsultacji z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc oraz udzielanie wsparcia i pomocy członkom Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Szczegółowe zadania wymienionych działów określa regulamin organizacyjny Ośrodka.

II Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W 2020 roku zainteresowanie pomocą finansową udzielaną ze środków PFRON przez osoby niepełnosprawne było na podobnym poziomie do roku ubiegłego. Przy trwającej pandemii koronawirusa wymuszało to szczególnej organizacji pracy. Bezpośrednią realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kalisz zajmuje się Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Wysokość środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań przez samorządy jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. z uwzględnieniem zmian z dnia 2 października 2019 r.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2020 dla miasta Kalisza przypadła kwota 3.205.057 zł. (dla porównania w 2019 r. była to kwota 2.932.106 zł.)

Poniżej przedstawiono tabelę z jakich form pomocy i w jakiej wysokości skorzystały osoby niepełnosprawne w roku 2020 w ramach środków PFRON.

I.p.	Rodzaj wsparcia	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie	Kwota (zł)
1	Turnusy rehabilitacyjne	605 osób wraz z opiekunami	43 osobom wraz z opiekunami	58.322
2	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1.032 wnioski	962 osobom	445.014
3	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	109 wniosków	47 osobom	454.576
4	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	1 wniosek	1 dofinansowanie	40.000
5	Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	2 osoby	2 osobom	9.658
6	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu	1 osoba	1 osobie	8.366
7	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	3 wnioski	1 organizacji dla 65 osób	32.000
8	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	7 wniosków	5 umów dla 6 stanowisk	210.000

9	Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty (95 uczestników)	2 warsztatów (95 uczestników)	1.947.120

Środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie pozwalają na realizację wszystkich potrzeb zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne.

W roku 2020 z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym skorzystała niewielka liczba osób niepełnosprawnych bo zaledwie 43 osoby w tym 12 opiekunów, pomimo bardzo dużego zainteresowania tą formą pomocy osób niepełnosprawnych złożono 605 wniosków. Z uwagi na panujący w kraju stan epidemii wywołany COVID -19, ośrodki w pewnym momencie wstrzymały świadczenie usług w ramach rehabilitacji co wpłynęło na realizację zadania. W ubiegłym roku przy porównywalnej ilości wniosków z dofinansowania skorzystało 361 osób.

Dofinansowanie do zakupionych w 2020 r. przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawanych osobom niepełnosprawnym wynosiło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit. Dofinansowanie otrzymały 923 osoby niepełnosprawne. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych i wkładek usznych, wózków inwalidzkich, protez, materacy przeciwoleżynowych, balkoników oraz ortez.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 39 osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie do łóżka rehabilitacyjnego dla osoby dorosłej wynosiło do 80% kosztów zakupu, jednak nie więcej niż 2.000 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych i stacjonarnych.

Realizacja powyższych zadań w 2020 roku przebiegała na niższym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego, ze względu na ogłoszony w dniu 20.03.2020r. stan epidemii zarówno ilość składanych wniosków jak i wypłaconych dofinansowań odnotowała spadek.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2020 r. otrzymało 30 osób niepełnosprawnych, mających problemy w poruszaniu się. Dofinansowanie w pierwszej kolejności otrzymały dzieci oraz osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności poruszające się na wózku inwalidzkim, a następnie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności według kolejności. W przypadku dostosowania łazienek dla osób niepełnosprawnych wprowadzono ograniczenie kwotowe tj. do 4.500 zł dofinansowania ze środków PFRON. W 2020 r. dofinansowano również: wykonanie jednej windy, trzech platform przyschodowych, jednego podsufitowego systemu do transportu oraz jednego krzeselka schodowego.

W 2020 roku zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się nie było realizowane.

W roku 2020 wypłacono dofinansowanie dla 17 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu, podnośników transportowo-kąpielowych, podnośników elektrycznych, schodołazów gąsiennicowych i elektrycznych oraz krzeseł toaletowych i nakładek toaletowych.

Realizacja powyższych zadań w latach 2018 - 2020 roku w ilości składanych wniosków przebiegała na bardzo podobnym poziomie, natomiast wypłacone dofinansowania w roku 2020 odnotowały wzrost.

W roku 2020 złożono 1 wniosek dotyczący przyznania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej – wypłacono dofinansowanie w wysokości 40.000 zł. Osoba niepełnosprawna z otrzymanych środków PFRON otworzyła działalność w zakresie między innymi

specjalistycznego projektowania graficznego.

W roku 2020 7 pracodawców złożyło wnioski na dokonywanie zwrotów kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, z czego zawarto 5 umów dla wyposażenia 6 stanowisk pracy – wyłacono dofinansowanie w wysokości 210.000 zł. Stworzono następujące stanowiska pracy: posadzkarz – parkieciarz, kierowca – handlowiec, rejestratorka – asystentka medyczna, pracownik fizyczny, pracownik biurowy, monter stolarki otworowej.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej odnotowała wzrost w porównaniu do roku ubiegłego.

Szkolenia dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje środki finansowe na ich realizację. W 2020 r. zrefundowano szkolenia dla 2 osób niepełnosprawnych na kwotę 9.658 zł. Realizacja powyższego zadania przebiegła na takim samym poziomie jak w roku poprzednim.

W 2020 roku z finansowania na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu skorzystała 1 osoba niepełnosprawna. Dokonano zwrotu wydatku za staż w wysokości 8.366zł.

W Kaliszu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. W Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” w Kaliszu, terapią objętych jest 50 uczestników niepełnosprawnych. Natomiast w Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści”, terapią objętych jest 45 uczestników niepełnosprawnych. Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. W 2020 roku warsztat opuściło 5 uczestników, po wcześniejszej akceptacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na wolne miejsca zostali przyjęci nowi uczestnicy. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 20.496 zł, co stanowiło 90% pełnego kosztu pobytu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza, budżetu Powiatu Kaliskiego oraz Powiatu Pleszewskiego. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost kwoty wydatkowanej na WTZ – w 2019 roku wydatkowano kwotę 1.719 120zł, a w roku 2020 kwotę 1.947.120zł. Zwiększenie wydatku wynika z podwyższenia rocznego kosztu pobytu uczestnika w WTZ finansowanego z PFRON z kwoty 18.096zł do kwoty 20.496zł.

W 2020 roku złożono 3 wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Zawarto 3 umowy na łączną kwotę 43.300 zł. Umowa zawarta z Fundacją Dzieciom „Pomagaj” z siedzibą w Wolicy dotycząca dofinansowania „Rodzinnego Festynu Rekreacyjno-Sportowego dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie miasta Kalisza” oraz umowa z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” dotycząca dofinansowania „XVI Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce” – nie zostały zrealizowane. Odstąpiono od realizacji w/w umów z powodu obowiązywania w kraju stanu epidemii, wywołanego COVID-19. Trzecia umowa zawarta z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START na kwotę 32.000 zł – została zrealizowana. Dotyczyła ona organizacji i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizacji zawodów sportowych i obozów sportowych.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

Rok 2020 był kolejnym rokiem realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednocześnie był drugim rokiem składania wniosków o dofinansowanie w formie elektronicznej za pośrednictwem platformy internetowej SOW (System Obsługi Wsparcia). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu jest Realizatorem programu dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Kalisza. Program „Aktywny Samorząd” jest odrębnie finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, program jest podzielony na trzy moduły. W związku z tym, że termin złożenia sprawozdania z realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” za 2020 rok przypada na dzień 15.04.2021r., część przyznanych dofinansowań zostanie dopiero wypłacona.

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na sfinansowanie Modułu I i II wyniosła 380 600,00 zł. W programie złożono 100 wniosków, zawarto 87 umów na łączną kwotę 354 342,74 zł. Na dzień 31.01.2021r. dokonano wypłaty w łącznej kwocie 246 844,43 zł. W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” 13 wniosków pozostawiono bez zawarcia umowy z powodu niespełnienia wymogów formalnych, rezygnacji lub zgonu wnioskodawcy. Dofinansowanie otrzymały osoby niepełnosprawne w ramach poszczególnych modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej: a/ Zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu złożono 1 wniosek na kwotę 10 000 zł., i zawarto 1 umowę,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: a/ Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych złożono 17 wniosków, zawarto 11 umów na kwotę 62.831,46zł., i wypłacono dofinansowanie w kwocie 62 518,75 zł.,

b/ Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania złożono 2 wnioski, zawarto 2 umowy na kwotę 3.999,98zł. i wypłacono dofinansowanie 1 wnioskodawcy kwotę 2 000 zł.,

c/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku złożono 2 wnioski, zawarto 2 umowy na kwotę 10 402,18zł. i wypłacono kwotę 10 402,18 zł.,

d/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy złożono 3 wnioski, zawarto 3 umowy na kwotę 10 938,22 zł. i wypłacono kwotę 10 933,70zł.,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się: a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym złożono 4 wnioski, zawarto 3 umowy na kwotę 37 907zł. i wypłacono kwotę 18 000zł.,

b/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym złożono 3 wnioski, zawarto 3 umowy na kwotę 8 580zł. i wypłacono kwotę 5 280zł.,

c/ Zadanie 3 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym złożono 2 wnioski, zawarto 1 umowę na kwotę 14 200zł.,

d/ Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego złożono 2 wnioski, zawarto 2 umowy na kwotę 11 437,50zł. i wypłacono kwotę 3 937,50zł.,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej 4 wnioski złożone na kwotę 8 724,90 zł, zawarto 4 umowy i wypłacono kwotę 2 650,80 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (złożono 60 wniosków na kwotę 177 063,50 zł., zawarto 55 umów na kwotę 175.321,50zł., wypłacono dofinansowanie dla 48 Wnioskodawców na kwotę 131.121,50 zł.). Ze względu na wprowadzone przez Fundusz zasady programu, dofinansowanie do nauki jest wypłacane w transzach. Pierwsza transza obejmująca tylko czesne została w całości wypłacona. Kolejna transza będzie wypłacona po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półroczu nauki lub po złożeniu zaświadczenia, że uczęszczali na zajęcia zgodnie z planem/programem studiów.

Reasumując należy podkreślić, iż na przełomie lat 2018 – 2020 w realizacji zadań w zakresie pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” odnotowano wzrost zarówno w ilości składanych wniosków przez osoby niepełnosprawne jak również w wysokości otrzymywanych środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przystąpił do realizacji nowo uruchomionego przez PFRON programu w ramach Modułu III „**Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi**”. W ramach tego programu wprowadzona została możliwość uzyskania przez osoby niepełnosprawne pomocy finansowej w związku z wystąpieniem zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii.

Adresatami pomocy w ramach Modułu III były:

- 1) Osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
- 2) Dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Wysokość pomocy miesięcznie na jedną osobę wynosiła 500zł, z tym, że okres na jaki zostało przyznane świadczenie nie mógł być dłuższy niż 5 miesięcy. Wsparcie skierowane było do osób niepełnosprawnych, które były:

- 1) Uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
- 2) Uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej;
- 3) Podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej;
- 4) Podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

- 5) Uczestnikami programów zatwierdzonych przez radę nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystały ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
- 6) Pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim;
- 7) Pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, funkcjonujących na podstawie ustawy Prawo oświatowe.

Poniżej przedstawiamy tabelę z danymi w roku 2020 Modułu III.

Informacja o zakresie i sposobie wykorzystania środków finansowych PFRON otrzymanych przez Samorząd powiatowy na realizację Modułu III programu "Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi"		
Lp	DANE LICZBOWE	Moduł III
1.	Liczba złożonych wniosków ogółem:	618
2.	Liczba złożonych wniosków spełniających wymogi programu (pozytywna weryfikacja formalna):	563
3.	Liczba Wnioskodawców ogółem, którym udzielono pomocy w ramach programu:	274
4.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy:	275
a)	liczba osób niepełnosprawnych wnioskujących we własnym imieniu:	192
b)	liczba podopiecznych:	83

Lp	DANE FINANSOWE	Wysokość środków (w zł)	
1.	Środki finansowe otrzymane na realizację Modułu III programu - pomoc Adresatom programu	627 000,00	Udział środków wydatkowanych na obsługę Modułu III programu w środkach wydatkowanych na realizację Modułu III programu
2.	Środki finansowe otrzymane na obsługę realizacji Modułu III programu	15 675,00	
3.	Środki finansowe wydatkowane na realizację Modułu III programu - pomoc Adresatom programu	619 500,00	
			2,50%
4.	Kwota środków finansowych do zwrotu:	7 500,00	

III. Świadczenia pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizując **zadania** w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.) wyznaczył główne cele swojej działalności:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego dostępu do korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznością o której mowa w art.159 ust.1 pkt 1 lit. C lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej (m. in. domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, schroniska dla bezdomnych, schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie, schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu, ośrodki wsparcia),
- 4) świadczeniu usług opiekuńczych,
- 5) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 6) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 7) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2020 roku 4099 osobom przyznano świadczenie z pomocy społecznej i wydano łącznie dla nich 15.549 decyzji administracyjnych; w tym 13.198 pozytywnych decyzji, pozostałe decyzje to: umorzenia, zmiany, wygaszenia, odmowy.

Ilość osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej	
2020 rok	4.099 osób
2019 rok	4.370 osób
2018 rok	4.390 osób

Źródło: Dane MOPS w Kaliszu

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli następuje spadek ilości osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej.

1.Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2020 roku.

Rodzaje i wysokość wypłaconych zasiłków w 2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)		
			ogółem	Dofinansowanie Wojewody	Środki własne miasta Kalisza
zasiłki stałe	771	8266	4.394.970	4.394.970	0
zasiłki okresowe	1128	7517	2.672.325	2.671.402	923
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	7	8	28.000	0	28.000
zasiłki celowe i w naturze (w tym zasiłki celowe specjalne)	2035	6934	2.539.500	0	2.539.500
Zasiłki celowe specjalne	431	685	298.577	0	298.577
Zasiłki celowe na dożywianie *	235	312	115.911	41.585	74.326
dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	426	685	298.577	173.842	156.363
Dożywianie dzieci	1070	124.514	962.419	577.451	384.968
Dożywianie dzieci na wniosek dyrektora szkoły	68	6.641	62.974	0	62.974
koszty pogrzebów	28	28	63.689	0	63.689
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	647	7027	359.934	359.934	0
Łącznie	x	x	x	8.219.184	3.609.320

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Zasiłki celowe na dożywianie – w tabeli są ujęte osoby, na które były wydane decyzje administracyjne a zasiłki celowe na dożywianie były przeznaczone dla dzieci, które miały przyznane obiady w szkole, *przedszkolu, żłobku (przyznane na okres świąteczny podczas przerwy w dożywianiu dzieci i uczniów).

Wysokość środków własnych miasta Kalisza i wysokość dotacji Wojewody Wielkopolskiego w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze.

Udział środków w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze	2019 rok	2020 rok
Wojewody Wielkopolskiego	8.326.848 zł	8.219.184 zł
Własne Miasta Kalisza	4.091.534 zł	3.609.320 zł

Zasiłek stały

W roku 2020 dla **771 osób** przyznano **zasiłki stałe**, których wartość ogółem wynosiła 4.394.970 zł. 673 osób było samotnie gospodarujących, a 98 osób pozostawało w rodzinie. Wypłacono 8266 świadczeń. Wysokość zasiłku stałego wynosiła od 30 zł do 645 zł. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 531,69 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały ustala się w wysokości: w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. Wszystkie potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone. Całość zadania została pokryta z dotacji do zadań własnych jst przyznanej przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Zasiłek okresowy

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie **zasiłków okresowych**. W 2020 roku wypłacono dla **1.128 osób - 7517** świadczeń na łączną kwotę 2.672.325 zł. W tym ze środków własnych na zasiłki okresowe przyznano tylko kwotę 923 zł. Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 355,38 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek okresowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym określonym w ustawie o pomocy społecznej, a posiadany dochodem. Ustawa przewiduje możliwość wypłaty zasiłku w niższej wysokości, jednak nie niższej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem osoby/rodziny w ubóstwie. Na wypłatę zasiłków okresowych w minimalnej wysokości można uzyskać dotację Wojewody Wielkopolskiego, którą miasto Kalisz uzyskało. Z budżetu Wojewody Wielkopolskiego wypłacono zasiłki na kwotę łączną 2.671.402 zł.

Zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany **zasiłek celowy**, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W roku 2020 dla **2035 osób** na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych wypłacono 6934 świadczenia na łączną kwotę **2.539.500 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 366,24 zł. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2020 przyznano **7** zasiłków celowych dla **8 osób**, które poniosły straty w wyniku **zdarzenia losowego** na łączną kwotę **28.000 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła **3.500 zł**. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie można przyznać specjalny zasiłek celowy. W 2020 roku zostały przyznane specjalne zasiłki celowe dla **431 osób**, wypłacono **685 świadczeń** na łączną kwotę **298.577 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 435,88 zł.

Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Z pomocy w formie dożywiania w 2020 roku skorzystały 2192 osoby, w tym 1103 dzieci, wśród których 68 dzieci objętych pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej. W bieżącym roku udzielono również pomocy w formie całodniowego wyżywienia dla osób będących w izolacji bądź na kwarantannie spowodowanej pandemią koronawirusa, wsparcie udzielane było bez wydania decyzji administracyjnej dla 753 osób.

W ramach programu wypłacono rodzinom **świadczenia pieniężne** dla **235 osób** w kwocie **115.911 zł**. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę **1.580.000 zł**. (w tym ze środków własnych kwotę **630.000,00 zł** oraz z dotacji Wojewody Wielkopolskiego kwotę **950.000,00 zł**.)

Sprawienie pogrzebu

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu poniósł koszt w wysokości **63.689 zł** tytułem sprawienia **28 pogrzebów** w tym **7** zmarłym osobom bezdomnym.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu opłacał składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego a korzystały z pomocy w formie zasiłku stałego. Tą formą pomocy zostało objętych **647 osób**. Wypłacono **7027** świadczeń na łączną kwotę **359.934 zł**.

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Poniższa tabela wskazuje przyczyny, z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w 2020 roku

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2020 roku

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	108	109
sieroctwo	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	143	656
bezrobocie	956	2073
niepełnosprawność	1322	2040

długotrwała lub ciężka choroba	1505	2260
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	562	2016
alkoholizm	239	327
narkomania	39	66
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	32	45
sytuacja kryzysowa	23	38
zdarzenie losowe	7	8
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Najczęściej występującą przyczyną trudnej sytuacji życiowej była długotrwała choroba, która występowała w 1.505 rodzinach. Kolejną przyczyną była niepełnosprawność – z tej przyczyny objęte pomocą były 1322 rodziny, a z powodu bezrobocia skorzystało 956 rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań skierowanych na przezwyciężanie trudności życiowych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej m. in. wykonując pracę socjalną.

2. Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia, świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako *„działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”*.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który został zdefiniowany jako *„pismna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”*.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiągnięcie postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej. Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej. Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań

wobec pracowników socjalnych. Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość odmowy lub wstrzymania udzielanej pomocy w sytuacji odmowy przez podopiecznego zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność osób korzystających z pomocy społecznej, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności.

W 2020 r. pracą socjalną objęto **1.208 rodzin**. Pracownicy socjalni zawarli łącznie **44** kontrakty socjalne.

Mierzalne efekty pracy socjalnej, podjętych działań w 2020 roku:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą –**206**
2. Ilość osób, które podjęły kursy zawodowe - **22**
3. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **25**
4. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **204**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne –**68**
6. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów - **124**
7. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności- **129**
8. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę -**79**
9. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi – **4**
10. Poprawa relacji między członkami rodziny – wzmocnienie więzi rodzinnych - **129**
11. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **33**
12. Ilość osób, które uzyskały własny lokal - **38**
13. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy- **100**
14. Ilość osób, które uzyskały świadczenia rodzinne – **90**
15. Wzrost umiejętności społecznych i samodzielności - **144**

3.Problemy społeczne

Bezrobocie

Problematyka związana z kwestią bezrobocia jest jednym z istotnych zagadnień będących przedmiotem polityki społecznej państwa.

Źródło: Stopa bezrobocia aktualizowana na podstawie danych PUP

	2019 rok	2020 rok
Stopa bezrobocia – miasto Kalisz	2,5%	3,3%
Stopa bezrobocia – Wielkopolska	2,8%	3,7%
Stopa bezrobocia – Polska	5,2%	6,2%

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu **liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu w dniu 31 grudnia 2020 r. wynosiła 2 512 osób**, w tym 1 409 kobiet, tj. 56,1%. W liczbach tych znajduje się 1 632 osoby bezrobotne zamieszkałe w Kaliszu (w tym 895 kobiet, tj. 54,8%) oraz 880 bezrobotnych mieszkańców gmin należących do

powiatu kaliskiego, w tym 514 kobiet, tj. 58,4%.

Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grudniu 2020 r. była większa o 570 osób tj. o 29,4% w stosunku do stanu z grudnia 2019 r. (1 942).

Wieloletnie bezrobocie może doprowadzić do dysfunkcji w pełnieniu ról społecznych. Bierność zawodowa i społeczna, niechęć do wychodzenia z domu, stagnacja i znużenie, brak podnoszenia lub zmiany swoich kwalifikacji, obniża szansę na podjęcie zatrudnienia. Taka sytuacja generuje kolejne problemy społeczne (ubóstwo, alkoholizm i inne uzależnienia behawioralne), prowadzi do zaniku więzi rodzinnych, wpływa na niski poziom wykształcenia dzieci i młodzieży, pogłębia również niski poziom zaradności życiowej. Mając na uwadze skalę zjawiska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi w Klubie Integracji Społecznej szereg działań na rzecz osób niepracujących, co ujęte jest w innej części sprawozdania.

Uzależnienia

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy substancji psychoaktywnych są jednym z problemów społecznych Miasta Kalisza. W ramach pracy socjalnej z osobami narażonymi na negatywne skutki wykluczenia społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu organizuje spotkania informacyjno – edukacyjne dla osób uzależnionych w Klubie Integracji Społecznej. Skutkami długotrwałego uzależnienia są nieodwracalne zmiany w zdrowiu, powodujące choroby somatyczne, które są przyczyną niepełnosprawności, często o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te wymagają wówczas różnorodnych form pomocy realizowanych przez MOPS np. zasiłki stałe czy umieszczenie w domu pomocy społecznej. W roku 2020 ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień skorzystało 278 rodzin, w tym 239 rodzin z powodu alkoholizmu i 39 rodzin z powodu narkomani.

Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych, co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, zwłaszcza w okresie dużych mrozów, dopuszcza się przebywanie osób pod nieznacznym wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych w placówkach dla bezdomnych. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne regulowała w 2020 r. Uchwała nr XVII/285/2019 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych lub w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przez osoby bezdomne, dla których miasto Kalisz jest organem właściwym miejscowo (Dziennik Urzędowy Województwa

Wielkopolskiego poz. 10693)

Odpłatność miesięczną za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych ustalono w wysokości 30% kwoty dochodu ustalonego zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2020 roku 28 osób bezdomnych ponosiło odpłatność za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych. Bezdomność była przyczyną skorzystania z pomocy społecznej przez 178 rodzin (179 osób w tych rodzinach).

Łącznie wszystkich osób bezdomnych przebywających na terenie Kalisza w 2020 roku było 183 osób.

Tabela dot. bezdomności na terenie Miasta Kalisza

	ROK 2020	ROK 2019
Liczba osób bezdomnych	183	195
w tym mieszkańców Kalisza	120	136

Łączna liczba osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta Kalisza i jednocześnie korzystały z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, wynosiła w 2020 roku 183 osoby. 63 osoby pochodziły najczęściej z terenu gmin ościennych, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma placówek dla osób bezdomnych.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu.

Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych. Wypłacane świadczenia (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta. Pracownicy socjalni pracujący z osobami bezdomnymi przeprowadzili w 2020 roku 88 wywiadów środowiskowych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej.

W 2020 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych:

1. Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
2. Noclegownia PCK, przy ul. Dobrzeckiej 2 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
3. „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu – otwarta w godzinach od 7.00 do 18.00, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrządzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta otrzymało dotację z budżetu miasta w 2020 roku w wysokości **96.500,00 zł** na działania rehabilitacyjne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu dla bezdomnych mężczyzn z problemem alkoholowym, posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Kaliszu wraz z zapewnieniem im całonocnego schronienia – minimum 20

miejsc. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2020 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował łącznie **17 bezdomnych** mężczyzn.

Osoby bezdomne z terenu Miasta Kalisza korzystały również z placówek dla osób bezdomnych, usytuowanych poza naszym miastem, tj. Schroniska dla bezdomnych mężczyzn – „Dom Bartymeusza” w Domaniewie na terenie Gminy Błaszki. Placówka prowadzona przez **Caritas Diecezji Kaliskiej**, który na realizację powyższego zadania, w tym zapewnienia całodobowego pobytu dla minimum 20 miejsc **w 2020 roku** otrzymał z **budżetu miasta dotację w kwocie 96.500,00 zł**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2020 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował do placówki **13 bezdomnych** mężczyzn.

Bezdomne kobiety kierowane są do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował **9 kobiet**. Koszt pobytu wynosił **25 zł dziennie od osoby**.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. na dworcach kolejowych, autobusowych, w barach i w punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc.

W ramach współpracy z różnymi podmiotami, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, pracownikami „Caritas” udają się w teren, gdzie sprawdzają pustostany, altany na terenach ogródków działkowych oraz inne miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne, zwłaszcza w okresie zimy. Osoby bezdomne są informowane o możliwości schronienia oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej, poradnictwa.

Na terenie Kalisza **Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu** również zapewnia działania na rzecz bezdomnych, zapewnia nocleg dla minimum 40 osób i na ten cel otrzymał dotację z budżetu miasta w **2020 roku** w kwocie **220.500,00zł**. Udziela również dziennego schronienia w tzw. „Ogrzewalni”. Na to zadanie PCK otrzymał w **2020 roku** dotację w kwocie **84 000,00 zł**.

Liczba miejsc dla osób bezdomnych – na co wskazują także doświadczenia ubiegłych lat – jest wystarczająca i zaspokaja w pełni potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie dużych, długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe różne pomieszczenia, które na co dzień mają zupełnie inne przeznaczenie, także świetlice.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Osoby bezdomne, nie posiadające żadnego źródła dochodu otrzymują pomoc, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie a osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek oraz do terapeutów w Klubie Integracji Społecznej działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że spośród osób bezdomnych:

- ok 72% osób bezdomnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zwiększa

- możliwość uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego;
- **69** osób bezdomnych posiada ustalony stopień niepełnosprawności, w tym 20 osób posiada stopień niepełnosprawności został ustalony w 2020 r.;
  - **41** osoby objęte były pomocą w formie zasiłku stałego;
  - **16** osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny;
  - **33** osób podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu,
  - **38** osób podjęło pracę stałą lub okresową;
  - zostało wydanych **26 decyzji** o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
  - **3** osoby uzyskały rentę;
  - **3** osoby zostało umieszczonych w domu pomocy społecznej;
  - **21** osobom, które opuściły zakład karny, udzielono pomocy w formie schronienia.
  - dla innych ośrodków pomocy społecznej przeprowadzono **88 wywiadów środowiskowych**
  - przekazano **46** informacji o sytuacji osób bezdomnych dla innych instytucji, m. in. Komendy Miejskiej Policji, Prokuratury, Biura Świadczeń Rodzinnych.

4. Pomoc osobom starszym

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej). Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 50 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnym pomoc w formie usług opiekuńczych **przysługuje**, natomiast art. 50 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że usługi **mogą być przyznane** osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Oznacza to, że przyznanie usług opiekuńczych dla osoby mającej rodzinę jest świadczeniem fakultatywnym. Powyższy przepis stwarza organowi pomocy społecznej możliwość, a nie obowiązek przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych dla osób posiadających rodzinę. Natomiast bezwzględnie musi być przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych osobom samotnym.

W mieście Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża i Polski Komitet Pomocy Społecznej Wielkopolski Zarząd Wojewódzki, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Natomiast dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana przez Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Kalisza.

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił 22,56 zł.

Wydatki na tę formę pomocy w okresie od I do XII.2020 roku obrazuje poniższa tabela.

	Od I do XII. 2020 r.		
	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki własne miasta Kalisza	4.400.000 zł	3.999.617,28	90,90
PCK	2.200.000	2.044.319,52	92,92
PKPS	2.200.000	1.955.297,76	88,88

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2019 i 2020 rok:

	ROK 2019	ROK 2020
Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi	687	642
Liczba świadczeń (w godzinach)	194.424	177.288
Koszt usług opiekuńczych w zł	3.888.480	3.999.617,28

Świadczenie usług opiekuńczych w roku 2020:

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków	Średnia miesięczna ilość godzin dla 1 osoby
2020 rok	642	177.288	3.999.617,28	23,01
PCK	338	90.617	2.044.319,52	22,34
PKPS	304	86.671	1.955.297,76	23,76

Usługi opiekuńcze są świadczone odpłatnie. Odpłatność osób korzystających z usług uzależniona jest od ich sytuacji dochodowej. Na wysokość opłaty ma również duży wpływ ustalona stawka za jedną godzinę usługi

Dochody z tytułu odpłatności osiągnięto w 2020 roku w kwocie **832.624,54 zł**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży korzystało 121 osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych świadczyła Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Kaliszu ul. Korczak 4 A.

Dla dzieci i młodzieży w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu ul. Nowy Świat 13, Gabinet Fizjoterapii Funkcjonalnej Medikora z siedzibą w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 80, Fundacja Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 2a oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu ul. Kwiatowa 1.

Firmy zostały wyłonione w drodze zamówienia publicznego na usługi społeczne. Środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od Wojewody Wielkopolskiego.

Koszt 1 godziny świadczonych usług przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020 r. wynosił 32,50 zł za 1 godzinę zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez wyżej wskazane instytucje wynosiła 65 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Medikora w Kaliszu oraz Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu, Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu są realizowane przez 6 dni w tygodniu.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w okresie od I do XII. 2020 r. obrazuje poniższa tabela.

	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki od Wojewody Wielkopolskiego	1.538.295,00	1.468.663,00	95,47 %

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2020 rok	121	36.181	1.468.663,00
Dla dorosłych	58	27.085	877.423,00
Dla dzieci	63	9.096	591.240,00

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na usługi opiekuńcze i asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Miasto Kalisz pozyskało dodatkowe środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze szczególnymi wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz których dochód nie przekracza 400% obowiązującego kryterium dochodowego. (dla osoby samotnej 701zł x 400% = 2.804zł, dla osoby w rodzinie 528 zł x 400% = 2.112zł).

Zgodnie z umową nr 9/2020/UO zawartą w dniu 04 sierpnia 2020r. Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 266.384,64 zł. na realizację zadań określonych w Programie. Po rozstrzygnięciu konkursu na bezpośredniego realizatora zadania publicznego zapewnienie usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie miasta Kalisza podpisano umowę nr 139/WSSM/20 z Polskim Czerwonym Krzyżem Wielkopolski Oddział Okręgowy w Poznaniu i umowę nr 140/WSSM/20 z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Wielkopolski Zarząd Wojewódzki w Poznaniu. Z tej formy pomocy w okresie od 01.09.2020r. do 31.12.2020r. skorzystały 64 osoby a wykonanych zostało 8021 godzin, których koszt został dofinansowany z Programu na łączną kwotę 180.953,76 zł.

Ponadto w dniu 26 sierpnia 2020r. Podpisano umowę ze Zgromadzeniem Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści, Dom Zakonny z siedzibą w Kaliszu na wykonywanie na terenie miasta Kalisza specjalistycznych usług opiekuńczych. Z tej formy pomocy w okresie od 26.08.2020r. do 18.12.2020r. skorzystało 9 osób a wykonanych zostało 738 godzin, których koszt został dofinansowany z Programu na kwotę 22.140,00 zł.

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2020 roku usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych.

Zgodnie z umową nr 5/2019/AOON zawartą w dniu 18 grudnia 2019r. Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 105.374,00 zł. na realizację zadań określonych w Programie tj.: możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i umożliwienie osobom

niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych.

Zatrudniono 4 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 21 osób, z czego 18 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności, a 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym. Z uwagi na obowiązujący stan pandemii w kraju realizację programu rozpoczęto w maju 2020 roku a zakończono w listopadzie 2020 roku, zrealizowano 2.802, 50 godziny usług asystenckich. Środki pozyskane w ramach programu wydatkowano na koszty związane z: godzinami usług asystenckich, zakupem biletów komunikacji publicznej dla asystenta, ubezpieczenie asystenta, zakup środków ochrony osobistej oraz obsługę programu. Na ten cel wydano 87.746, 91 zł.

Podmiotem realizującym Program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)

W okresie od 1 grudnia 2019 do 30 września 2020 miał miejsce kolejny cykl Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) zwany Podprogram 2019. W ramach tej współpracy pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy na terenie naszego miasta przystąpiły dwie organizacje tj.: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2019 wydali 1548 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystały łącznie 3052 osoby.

W ramach podprogramu prowadzono warsztaty dla osób korzystających z pomocy żywnościowej dotyczące zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej. Warsztaty ze względu na czas pandemii prowadzono w formie on-line.

Skierowanie na żywność mogły otrzymać osoby, których dochód nie przekraczał 200% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa (zagrożenie COVID-19).

IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. Mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. Małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej członków rodzin.

Wysokość opłat osób zobowiązanych - *małżonka, zstępnych przed wstępnymi* wynosi:

a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium ($701\text{zł} \times 300\% = 2.103\text{zł}$)

b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($528\text{zł} \times 300\% = 1.584\text{zł}$);

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Dyrektor ośrodka pomocy społecznej ustala w drodze umowy z małżonkiem, zstępni przed wstępnymi mieszkańca domu wysokość wnoszonej przez nich opłaty za pobyt tego mieszkańca w domu pomocy społecznej, biorąc pod uwagę wysokość dochodów i możliwości, przy czym opłata ta nie powinna być zwiększana w przypadku gdy jedna z osób jest zwalniana z odpłatności z mocy prawa lub zostały zwolnione z opłaty częściowo lub całkowicie, na ich wniosek, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego .

Osobę obowiązującą do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej zwalnia się całkowicie z tej opłaty, na jej wniosek, pod warunkiem że przedstawi prawomocne orzeczenie sądu o pozbawieniu rodzica władzy rodzicielskiej nad tą osobą i oświadczy, że władza

rodzicielska nie została przywrócona albo prawomocne orzeczenie sądu o skazaniu za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty, jej małoletniego rodzeństwa lub jej rodzica. Zwolnienia te obejmują zstępnych osoby zwolnionej z opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej.

W przypadku odmowy przez osoby zobowiązane zawarcia umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2, oraz niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala, w drodze decyzji, organ gminy kierujący do domu pomocy społecznej, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca domu i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane. Wysokość opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustala się proporcjonalnie do liczby osób obowiązanych do jej wnoszenia.

W przypadku niewywiązywania się osób zobowiązanych do opłat z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w art. 103 ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu uzyskał dochód w wysokości 339.911,65zł z tytułu opłaty za mieszkańców domów pomocy społecznej wnoszonej przez członków ich rodzin. Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 242 osób posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji. W stosunku do 87 osób, rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej. W stosunku do 155 osób, rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie kwalifikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W stosunku do 3 mieszkańców DPS rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności.

Natomiast 149 mieszkańców domów pomocy społecznej to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny w stosunku do nich Miasto Kalisz pokrywało pozostałe koszty pobytu.

W ciągu roku 3 mieszkańców DPS miało ustaloną pełną odpłatność tj. w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w DPS.

Opłaty wnoszone przez Miasto Kalisz za swoich mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miasto Kalisz/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu wnosi opłaty za pobyt mieszkańców Kalisza przebywających w niżej wymienionych domach pomocy społecznej. Dopłaty do kosztów pobytu mieszkańców domów pomocy społecznej są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza.

Średnia dopłata Miasta Kalisz do jednej osoby, będącej mieszkańcem Kalisza w domach pomocy społecznej wynosiła 2903,60zł.

Tabela 1. Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza.

Domy Pomocy Społecznej	Ilość osób przebywających w ciągu roku	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	218	4429,69zł	4.837.004,03zł
DPS Baszków	2	3975,00zł	46.411,62zł
DPS Biskupice	4	4031,38zł	114.275,98zł
DPS Brzozów	1	3800,00zł	39.107,60zł
DPS Chlebno	2	3998,72zł	73.666,83zł
DPS Chróscin-Wieś	14	3668,65zł	326.882,24zł
DPS Falmierowo	3	3725,60zł	78.150,73zł
DPS Gębice	1	3997,64zł	21.217,14zł
DPS Jedlanka	1	3828,00zł	39.371,52zł
DPS Kobyla Góra	15	3859,00zł	404.510,43zł
DPS Kochłowy	6	3760,00zł	158.641,77zł
DPS Konin	1	3940,00zł	37.517,72zł
DPS Krasnystaw	1	3712,81zł	32.351,29zł
DPS Kotlin	3	4467,51zł	77.040,22zł
DPS Lisków	6	3884,62zł	171.972,36zł
DPS Lisówki	2	4874,78zł	32.434,84zł
DPS Marszałki	19	3937,00zł	567.114,22zł
DPS Mielżyn	5	4506,70zł	198.012,03zł
DPS Mościszki	1	3687,00zł	36.738,82zł
DPS Mysłowice	1	4976,66zł	2.335,68zł
DPS Nielestno	1	3996,44zł	32.857,22zł
DPS Ostrów Wlkp.	2	4401,70zł	58.077,52zł
DPS Osiek	2	4002,00zł	72.734,51zł
DPS Pleszew	23	4509,50zł	912.579,62zł

DPS Psary	19	4061,48zł	611.863,91zł
DPS Pakówka	2	3617,00zł	50.536,43zł
DPS Sieradz + filia Rożdżały	18*	3917,37zł	458.566,02zł
DPS Skęczniew	8	3906,00zł	233.591,74zł
DPS Skubarczewo	1	3639,00zł	28.310,40zł
DPS Ślesin	2	3952,75zł	69.632,76zł
DPS Strzałkowo	2	3536,00zł	51.667,20zł
DPS Wieleń	3	3763,35zł	67.819,19zł
DPS Wierzbica	1	3863zł	39.849,00zł
DPS Zimnowoda	1	3986,65zł	37.497,84zł

* 1 osoba przeniesiona z DPS w Sieradzu do DPS w Kaliszu
Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W 2020 roku 391 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 10.020.340,45. Dla porównania w roku 2019 na ten cel wydatkowano 9.807.236,85zł.

Kwotę, którą przekazano do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wynosi 4.837.004,03zł za 218 mieszkańców natomiast kwotę 5.183.336,42zł przekazano za pobyt mieszkańców Kalisza przebywających w domach pomocy społecznej poza terenem miasta Kalisza .

W 2020 roku 99 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do domów pomocy społecznej. Umieszczonych zostało łącznie 93 osoby (w tym 73 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu i 20 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że wzrost kosztów utrzymania mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz starzenie się społeczeństwa Miasta Kalisza generują znaczne koszty świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Miasta Kalisza związanych z pomocą ludziom starszym.

V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczą zastępczą.

1. Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych miasto zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. **Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu przywrócenie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.** Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu, pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich. Współpraca z asystentem ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z uwagi na to, że dysfunkcjonalność rodziny ma charakter złożony, a istniejące problemy determinują występowanie kolejnych, konieczne jest objęcie rodziny tą formą pomocy w sposób długofalowy. Ważnym jest, aby asystent rodziny został wprowadzony w odpowiednim dla rodziny czasie, gdy rodzina nie jest jeszcze w zaawansowanym procesie psychodegradacji społecznej

Rok 2020 ze względu na panującą epidemię wirusa COVID-19 zmienił zasady pracy z rodziną. Praca asystentów rodziny polegała w głównej mierze na kontaktach za pomocą urządzeń teleinformatycznych aby utrzymać reżim sanitarny i ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa.

W roku 2020 asystą rodzinną objęto **106 środowiska**, w których przebywało **255 dzieci**. Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio około 13 rodzin.

W roku 2019 asystą rodzinną objęto **136 środowisk**, w których przebywało **324 dzieci**. Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio **15 rodzin** (zatrudnienie w 2019 roku – 9 etatów asystentów rodziny).

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2020r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	dzieci	0 – 6 lat	7 – 15 lat	16 – 18 lat
106	174	255	112	129	14

Główne problemy występujące w rodzinach objętych asystą rodzinną to: niewydolność wychowawcza, zaniedbania wychowawcze, uzależnienia (alkohol, substancje psychoaktywne), niezaradność życiowa, upośledzenie umysłowe i choroba psychiczna, brak chęci podjęcia zatrudnienia i samotne rodzicielstwo.

Każda rodzina objęta pomocą asystenta miała inne cele, zasoby i deficyty, do każdej z nich należy podchodzić indywidualnie, aby ustalić skuteczny plan działania z rodziną. Plan działania z rodziną jest aktualizowany przy każdej ocenie sytuacji rodziny. W ten sposób asystent i rodzina mogą ocenić skuteczność współpracy. Podejmowana współpraca z rodzinami była ukierunkowana na takie problemy jak: budowanie prawidłowych relacji w rodzinie, motywowanie rodzin do samodzielnej realizacji zadań, wprowadzanie treningu czystości, przeprowadzanie rozmów na temat wychowywania dzieci, prowadzenia treningu gospodarowania budżetem domowym, kontrola stanu zdrowia dzieci, poprawa sytuacji materialnej, motywowanie członków rodzin do podejmowania i utrzymywania terapii alkoholowej, pomoc w nauce dzieciom, pokazywanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego z dziećmi.

Indywidualna praca z rodziną pozwoliła zmotywować podopiecznych do podjęcia działań, dawno lub w ogóle nie podejmowanych, jak również doprowadzić do wzrostu poczucia ich wartości i sprawczości. Spowodowało to, że 5 rodzin usamodzielniało się i zakończyło współpracę z asystentem.

W 2020 roku dwoje dzieci powróciło do rodziny biologicznej z rodziny zastępczej. Dzieci z sześciu rodzin nie udało się utrzymać w rodzinie naturalnej. W pięciu rodzinach z uwagi na nasilający się proces degradacji spowodowany nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, natomiast w jednym przypadku z uwagi na zaniedbania wychowawcze. Dzieci z pięciu rodzin zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, a z jednej rodziny trafiły do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, podjęcia terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej, postawienia diagnozy dzieciom w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zwiększenia dbałości o zdrowie, poprawy sytuacji mieszkaniowej, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, utrzymania abstynencji, poprawienia kompetencji wychowawczych, zapisania dzieci do przedszkola czy podjęcia stałej pracy zarobkowej, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

DZIAŁANIA	Liczba rodzin
Samodzielne załatwianie spraw urzędowych	33
Podjęcie terapii uzależnień	16
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	51
Poprawa sytuacji szkolnej dzieci	45
Utrzymanie abstynencji	17
Zapisanie dzieci do przedszkola	33
Poprawa kontaktów ze szkołą dzieci	15
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej	19
Zwiększenie dbałości o zdrowie	77
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	11
Pozyskanie innego lokalu mieszkalnego	9
Podjęcie stałej pracy zarobkowej	28

Poprawa kompetencji wychowawczych	8
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	6
Trening budżetowy	2
Pozyskanie dodatkowego źródła dochodu (renty, świadczenia pielęgnacyjny)	6
Pomoc w podniesieniu kwalifikacji zawodowych	1
Uгода z MZBM	2
Umieszczenie w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień	1
Poprawa relacji wśród dorosłych	2
Ustalenie stopnia niepełnosprawności	5
Zarejestrowanie w PUP	8
Diagnoza w Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej	21
Zabezpieczenie miejsca pobytu matki z dziećmi	2

Dane MOPS na dzień 31.12.2020 r..

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami. Są to między innymi: kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni , przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Dużym wsparciem dla rodzin objętych asystenturą są funkcjonujące na terenie miasta Kalisza świetlice socjoterapeutyczne i fundacje wspierające rodzinę. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Biurem Świadczeń Rodzinnych, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami leczenia uzależnień, Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Urzędem Miejskim: Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, czy Wydziałem Edukacji, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Ponadto asystenci rodziny brali udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i PCPR, uczestniczyli również w grupach roboczych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty”. Działania te były realizowane wg obowiązującego reżimu sanitarnego.

Asystenci rodziny również zdalnie aktywnie uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach, w ramach których, doskonalili swój warsztat pracy i podnosili kompetencje zawodowe.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu , która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej.

Asystent rodziny wspiera kobiety w ciąży i rodziny w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Ponadto rodziny, których dotyczy ustawa „Za życiem” są uprawnione do poradnictwa w zakresie: przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej

oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacją w/w poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. Polega ona na opracowaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów wymienionych w ustawie w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

W roku 2020 r. w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia 18 kobietom ciężarnym, w tym 6 kobietom w ciąży zagrożonej w zakresie: pomocy i porady w ramach korzystania z usług placówek ochrony zdrowia, poradnictwa dotyczącego rozwiązań wspierających rodzinę, pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego członków rodziny czy edukowania w obszarze przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, Przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, położnymi i ginekologami.

Ponieważ asystent rodziny podejmuje koordynację wsparcia na wniosek osób złożony do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystenci rodziny opracowali ulotki dotyczące wsparcia rodzin w ramach Ustawy „Za życiem”, aby rozpropagować w społeczności lokalnej informacje na temat w/w ustawy, a tym samym dotrzeć do osób wymagających wsparcia i koordynacji działań w zakresie ustawy.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2020 Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ogłosiło Program Asystent Rodziny na rok 2020, którego celem było przyznanie asystentom rodziny jednorazowego dodatku do wynagrodzenia za pracę wykonywaną w pierwszej fazie pandemii COVID-19. Kwota otrzymanych środków w ramach konkursu to 11 050 zł. z Funduszu Pracy.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku jest to 30% wydatków, natomiast w trzecim i kolejnych latach jest to 50% ponoszonych kosztów.

W założeniach ustawowych było, że współfinansowanie gmin będzie miało wpływ na podejmowanie różnorodnych działań lokalnych mający na celu możliwość pozostania dziecka w środowisku.

Dane MOPS - Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2020 oraz porównanie z latami 2018-2019 r.

	2020 r.	2019 r.	2018 r.
Łączna kwota poniesionych wydatków	1.209.067,41 zł	1.086.384,29 zł	954.184,08 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10%	22	19	33
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30%	15	18	23

Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50%	38	31	27
---	-----------	----	----

Dane MOPS - Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 roku oraz porównanie z latami 2018-2019 r.

	2020 r.	2019 r.	2018 r.
Łączna kwota poniesionych wydatków	907.029,61 zł	706.000,00 zł	569.000,00 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10%	67	73	64
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30%	67	59	50
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50%	129	106	92

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu, wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

VI. Piecza zastępcza – zadania powiatu

Organizacja opieki w rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy pieniężnej

W ciągu 2020r. na terenie miasta Kalisza funkcjonowały 167 rodziny zastępcze w tym: 7 zawodowych rodzin zastępczych, 39 niezawodowych rodzin zastępczych oraz 121 spokrewnionych rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych przebywało łącznie 234 dzieci.

Ponadto dla Miasta Kalisza funkcjonowało 6 rodzinnych domów dziecka: 4 w Kaliszu, natomiast 2 na terenie powiatu kaliskiego, zgodnie z zawartymi porozumieniami. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2020r. łącznie - 32 dzieci.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. przebywało 266 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka 35 to dzieci z terenu innych powiatów – kaliskiego, pleszewskiego, poznańskiego, legnickiego, sieradzkiego, chorzowskiego, chodzieskiego, łęczyńskiego,

ostrowskiego, kolskiego, pajęczańskiego, częstochowskiego, kluczborskiego, wrocławskiego, miasta Wrocław, miasta Poznań, miasta Łódź.

W 2020r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych łącznie 41 nowych dzieci (w tym w rodzinach spokrewnionych - 24, niezawodowych - 15, rodzinnych domach dziecka – 2).

W 2020r. w sumie 19 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą na terenie miasta Kalisza (w tym: 2 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 1 dziecko trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej, 13 pełnoletnich wychowanków opuściło rodziny zastępcze i rozpoczęło procesy usamodzielnienia, 3 – dzieci wraz z rodziną zastępczą wyprowadziło się poza miasto Kalisz).

Dodatkowo w 2020r., 39 dzieci z terenu miasta Kalisza przebywało w sumie w 28 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów: pleszewskiego, słupeckiego, kaliskiego, sieradzkiego, ostrowskiego, jarocińskiego, garwolińskiego, rawickiego, przasnyskiego, miasta Poznań, ząbkowicki, miasto Kielce, Kamienna Góra.

Porównanie liczby rodzin zastępczych i rdd wraz z liczbą umieszczonych dzieci w 2020r. z latami 2019r. i 2018r.

	2020r.	2019r.	2018r.
Liczba rodzin zastępczych	167	163	162
Liczba rodzinnych domów dziecka	6	6	6
Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	266	260	250
Liczba nowych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	41	34	44
Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą	19	33	25

Z przedstawionej tabeli wynika, że liczba rodzin zastępczych oraz umieszczanych w tych rodzinach dzieci stopniowo wzrasta. Jednocześnie coraz mniej dzieci opuszcza rodzinną pieczę zastępczą.

Dane MOPS- Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w 2020 roku oraz porównanie z latami 2018-2019.

Przeznaczenie środków	2020r.	2019r.	2018r.
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	2.024.947,42 zł	2.009.605,90 zł	1.831.756,40 zł
Świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	39.680 zł	25.150,00 zł	21.900,00zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	255.480,16 zł	210.288,48 zł	123.238,36 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych	38.739 zł	34.275,69 zł	20.319,03 zł

Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	10.200 zł	21.050,00 zł	16.950,00 zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	3.000 zł	1.800,00 zł	0 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	40.760,54 zł	11.432,27 zł	11.055,30 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0	0	0
RAZEM	2.412.807,12 zł	2.313.602,34 zł	2.025.219,09 zł

Dane MOPS - Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2020 roku oraz porównanie z latami 2018 -2019.

Przeznaczenie środków	2020r.	2019r.	2018r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	0	4.208,05 zł	0
Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodziny pomocowej	0	1.140,48 zł	0

W 2020 roku nie było rodzin pomocowych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Kalisza.

Dane MOPS- Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2020 roku oraz porównanie z latami 2018 – 2019.

Przeznaczenie środków	2020r.	2019r.	2018r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka z tytułu niepełnosprawności	403.886,03 zł	368.180,47 zł	332.510,86zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	3.700 zł	1.700,00 zł	11.410,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	284.703,42 zł	283.007,86 zł	263.761,37 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	89.468 zł	85.237,02 zł	79.946,06 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	7.400 zł	7.605,00 zł	6.900 zł
Środki finansowe innych	7.927,34 zł	6.136,32 zł	7.434,05 zł

nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka			
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	68.263,43 zł	63.417,25 zł	61.567,28 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	13.250,80 zł	16.357,00 zł	7.000 zł
RAZEM	878.599,02 zł	831.640,92 zł	770z529,62 zł

Jak wynika z powyższych tabel, wydatki na rodzinną pieczę zastępczą na przestrzeni lat 2018 - 2020 wzrosły. Największy wzrost kosztów można zauważyć w wynagrodzeniach na rodziny zastępcze zawodowe i wynagrodzeniach dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych. Jest to spowodowane powstaniem nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz waloryzacją wynagrodzeń w roku 2019 oraz 2020.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza – 2020r.

Na pomoc finansową dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywało w 2020r. 39 dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza wydatkowano kwotę 609.669,19 zł .

Dane MOPS - Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza za 2020 r. oraz porównanie z latami 2018 – 2019.

	2020r.	2019r.	2018r.
Pomoc finansowa	609.669,19 zł (40 dzieci)	528.418,45 zł (40 dzieci)	495.781,05 zł (38 dzieci)

* Poniesione wydatki dotyczą 40 dzieci, w tym jedno dziecko, które nie przebywało w pieczy zastępczej w 2020r. , ale miasto Kalisz było zobowiązane do pokrycia kosztów jego pobytu, za okres wcześniejszy.

Koszty utrzymania dzieci pochodzących z miasta Kalisza, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów wzrosły, z uwagi na fakt przekształcenia dwóch rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe , co generuje dodatkowe koszty (m.in. wynagrodzenia, koszty utrzymania domu, remontu)

W 2020roku na 4 dzieci (z terenu powiatu częstochowskiego, kluczborskiego, kolskiego, wrocławskiego) przebywających w 4 rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tych dzieci w ramach zawartych z powiatami porozumień a wydatki te wyniosły **46.200 zł.** (rozliczanie w formie dotacji).

W 2020r. pozyskano środki finansowe z dotacji rządowej przeznaczonej na finansowanie pobytu jednego dziecka cudzoziemskiego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Kalisza w wysokości **2.986,32zł.**

Świadczenie „Dobry start” dla dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował rządowy program „Dobry start”.

W 2020 roku programem „Dobry Start” objęto 204 dzieci przebywające w pieczy zastępczej na terenie miasta Kalisza z tego: 99 dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych, w rodzinach niezawodowych 32 dzieci, w rodzinach zawodowych 12, rodzinnych domach dziecka 23, w Domu Dziecka w Kaliszu 32 oraz 6 usamodzielnianych wychowanków.

Łącznie wydatkowano kwotę 61.200,00 zł.

Dane MOPS – wydatki na świadczenie „Dobry start”, dla dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków w 2020 r. oraz porównanie z latami 2018 – 2019.

	2020r	2019r.	2018r.
wydatki / ilość świadczeń	61.200zł/ 204 świadczeń	61.500 zł/ 205 świadczeń	60.000 zł / 200 świadczeń

Dodatek wychowawczy dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

W 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizował dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka świadczenia w formie dodatku wychowawczego oraz dla dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Kaliszu tj. Domu Dziecka w Kaliszu świadczenia w wysokości dodatku wychowawczego. Powyższe świadczenia były finansowane przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Dane MOPS - Dodatek wychowawczy dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020r. oraz porównanie w z latami 2018-2019.

	2020r.	2019r.	2018r.
wydatki na świadczenia dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej/ ilość dzieci	1.238.369,25 zł 237	1.198.278 zł 199 dzieci	1.120.683,31 zł 189 dzieci
Wydatki na świadczenia dla dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej/ ilość dzieci	208.134,60 zł 42 dzieci	108.000,00 zł* 36 dzieci	0 zł. *

* Zgodnie ze zmianą ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w której od lipca 2019 r. rozszerzono katalog dzieci uprawnionych do otrzymywania dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego o dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

BON TURYSTYCZNY:

W roku 2020 wprowadzono w Polsce usługę - „Bon Turystyczny”, w tym m.in. dla dzieci w pieczy

zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 19.06.2020r. o Polskim Bonie Turystycznym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, przekazał ministrowi właściwemu do spraw rodziny, za pośrednictwem wojewody, informacje o osobach uprawnionych, które w dniu wejścia w życie ustawy miały przyznane prawo do dodatku, o którym mowa w art. 80 ust.1a, art.113 albo art.115 ust.2a ustawy z dnia 09.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz dzieci, na które przysługuje im ten dodatek. Dodatkowo do 5 dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca sierpnia 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje dane przyrostowe o dzieciach z pieczy zastępczej i osobach uprawnionych, na które przysługuje wsparcie z programu Rodzina 500+. Łącznie przekazano informację o 254 dzieciach z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej uprawnionych do otrzymania „Bonu Turystycznego”.

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
4. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
5. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2020r. usamodzielniani wychowankowie jako wsparcie finansowe otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w kwocie:

186.585,39 zł wychowankowie rodzin zastępczych,

95.793,64 zł wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych.

Dane MOPS- Zestawienie wydatków na pomoce finansowe dla usamodzielnianych wychowanków w 2020r oraz porównanie z latami 2018 – 2019.

Łączne wydatki dla wychowanków opuszczających:	2020r.	2019r.	2018r.
Rodziny zastępcze	186.585,39 zł	188.078,35 zł	221.843,61 zł
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze	95.793,64 zł	136.877,13 zł	151.529,35 zł

Dane MOPS- Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2020r.	2019r.	2018r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	137.050,39 zł / 30 osób	156.059,35 zł / 31 osób	188.373,61 zł / 37 osób
Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	44.586,64 zł / 14 osób	73.080,13 zł / 18 osób	90.458,35 zł / 24 osób

Dane MOPS- Pomoc pieniężna na usamodzielnienie w 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2020r.	2019r.	2018r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	27.758 zł / 6 osób	20.819,00 zł / 5 osób	10.070,00
Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	27.841 zł / 3 osoby	38.447,00 zł / 7 osób	28.371,00 zł / 5 osób

Dane MOPS- Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie w 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2020r.	2019r.	2018r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	21.777 zł / 5 osób	11.200,00 zł / 3 osoby	23.400 zł / 6 osób
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	23.366 zł / 6 osób	25.350,00 zł/ 6 osób	32.700 zł / 7 osób

Z powyższych tabel wynika, że spada liczba wychowanków pieczy zastępczej oraz wychowanków opuszczających MOW, ZP, MOS, którzy korzystają z pomocy na kontynuowanie nauki. Może to wynikać z faktu, że pełnoletni wychowankowie mogą pozostać w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki.

Pomoc mieszkaniowa

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym. W Kaliszu funkcjonuje mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków przy ul. Zamkowej, które przeznaczone jest dla 6 wychowanków

W mieszkaniu chronionym zatrudnionych jest 4 wychowawców po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu

wychowankom.

W 2020r. z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 6 wychowanków. Na dzień 31.12.2020r. zgodnie z decyzjami administracyjnymi w mieszkaniu chronionym przy ul. Zamkowej przebywało 3 wychowanków.

Institutionalna piecza zastępcza.

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej następującego typu:

- interwencyjnego
- rodzinnego
- socjalizacyjnego
- specjalistyczno – terapeutycznego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

Dane dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Kalisza a umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów obrazują poniższe tabele.

Dane MOPS - Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisz, a przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu w 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

	2020	2019	2018
Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisz, a przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu.	1.275.846,75 zł *	1.010.396,17 zł	1.171.411,73 zł

*Poniesione wydatki dotyczą 29 dzieci ,w tym jedno dziecko, które nie przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020r. , ale miasto Kalisz było zobowiązane do pokrycia kosztów jego pobytu, za okres wcześniejszy.

Za 3 dzieci pochodzących z miasta Kalisza umieszczonych w październiku 2020 r. w Domu Dziecka w Liskowie, Miasto Kalisz poniosło wydatek w styczniu 2021 r.

Dane MOPS - Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów ww 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów.	Nazwa powiatu/Liczba dzieci
---	------------------------------------

2020	kaliski – 10 pleszewski – 11 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 wałbrzyski – 2 Łącznie: 28 dzieci
2019	kaliski – 7 pleszewski – 19 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 Łącznie: 31 dzieci
2018	kaliski – 5 pleszewski – 28 jarociński – 3 sieradzki – 3 wieluński – 1 turecki – 1 wrocławski – 1 Łącznie: 42 dzieci

Dane MOPS - Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2020r. oraz porównanie z latami 2018-2019.

Nazwa placówki/ nazwa powiatu	2020	2019	2018
Dom Dziecka w Liskowie/powiat kaliski	I – 5.437,77 zł II-XII – 5.504,23 zł	I-III – 5.188,05 zł IV-XII – 5.437,77 zł	I- II – 5.122,30 zł III-XII – 5.188,05 zł
Dom Dziecka w Pleszewie/ powiat pleszewski	I – 4.193,00 zł II-XII – 5.000,00 zł	I – 4.051,00 zł II-XII – 4.193,00 zł	I – 3.960,00 zł II-XII – 4.051,00 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie/ powiat pleszewski	I – 4.024,00 zł II-XII – 5.168,00 zł	I – 3.934 zł II-XII – 4.024,00 zł	I – 3.916 zł II-XII – 3.934,00 zł
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego/ powiat pleszewski	I – 3.030,00 zł II-XII – 3.266,00 zł	I – 2.777,00 zł II-XII – 3.030,00 zł	I – 2.652,46 zł II-XII – 2.777,00 zł
Dom Dziecka w	I – 5.729,62 zł	I – 5.447,15 zł	I – 5.447,15 zł

Kaliszu	II-XII – 6.019,61 zł	II-XII – 5.729,62 zł	II-XII – 5.729,62 zł
Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza w Rafałówce/ powiat sieradzki	-----	-----	I-II – 5.855,66 zł
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze/ powiat jarociński	I-III – 4.526,85 zł IV-XII – 4.686,19 zł	I-II – 4.432,06 zł III-XII – 4.526,85 zł	I-IV – 4.367,74 zł V-XII – 4.432,06 zł
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim/ powiat kaliski	I-III – 4.832,89 zł IV-XII – 5.238,22 zł	I-IV – 5.675,68 zł V-XII – 4.832,89 zł	V-XII – 5.675,68 zł
Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza typu interwencyjnego we Wrocławiu/ powiat wrocławski	-----	-----	I-III – 6.829,85 zł
Dom Dziecka w Kaczkach Średnich/ powiat turecki	I-XII – 2.991,00 zł	I-XII – 2.918,00 zł	XI-XII – 2.853,00 zł
Dom Dziecka w Gnieźnie/ powiat gnieźnieński	I-II – 5.774,80 zł III-XII – 6.436,47 zł	III-XII – 5.774,80 zł	-----
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza, Dm Dziecka „Catharina” w Nowym Siodle/ powiat wałbrzyski	I-XII – 4.567,34 zł	-----	-----

Pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego, tj. w Pogotowiu Opiekuńczym w Pleszewie oraz Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim, w latach 2018-2020 kształtował się następująco:

- w 2018 r. przebywało 15 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie

kwotę 293.713,76 zł.

- w 2019 r. przebywało 12 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 302.331,29 zł.

- w 2020 r. przebywało 7 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 316.888,77 zł.

VI a. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku MOPS w Kaliszu w 2020 r. odbyli w sumie 419 posiedzeń w związku z dokonywaniem okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dzieci w formie pisemnej każdorazowo były przekazywane do Sądu Rejonowego w Kaliszu. Ponadto sporządzono 75 ocen osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu pracownicy zgłosili informacje o 13 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W związku z procedurą kwalifikującą do przysposobienia sporządzane były szczegółowe opinie, które zostały przekazane do Ośrodka Adopcyjnego.

Ponadto w ramach realizowanych zadań pracownicy sporządzali programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje a także sporządzali plany pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich aktualizacje. Dokonywano analizy sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawano opinie o kandydatach na potrzeby Sądu, z kandydatami przeprowadzano badania psychologiczne, dokonano wstępnej kwalifikacji kandydatów, którzy zgłosili się na szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze.

Istniejącym rodzinom zastępczym/ prowadzącym rodzinne domy dziecka zapewniano wsparcie, udzielano porad i pomocy m.in. w sporządzaniu wniosków do Sądu i innych. Wsparcia psychologicznego udzielono 103 razy. Do Sądu składane były wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach prowadzonych zadań pracownicy współpracowali ze szkołami, przedszkolami, przychodniami, Sądem, Ośrodkiem Adopcyjnym, świetlicami socjoterapeutycznymi. Ponadto na bieżąco aktualizowane były dane w rejestrze osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zatrudnił 6 koordynatorów (5 etatów). Pod ich opieką pozostawało w sumie 81 rodzin, w których przebywało łącznie 160 dzieci.

Koordynatorzy – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy - udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji.

Wsparcie rodzin odbywało się w okresie pandemii poprzez wizyty i spotkania z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz w sposób zdalny (głównie telefonicznie).

Praca koordynatorów była ukierunkowana m.in. na: wzmacnianie więzi pomiędzy dziećmi a opiekunami zastępczymi, podtrzymywanie więzi dzieci z ich rodzinami biologicznymi (w tym

koordynatorzy uczestniczyli w spotkaniach dzieci z ich rodzicami lub innymi osobami bliskimi), podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, doskonalenie metod wychowawczych u rodzin zastępczych, edukowanie opiekunów w zakresie rozwoju dzieci, rozwiązywanie i łagodzenie konfliktów między rodzinami biologicznymi a rodzinami zastępczymi a także między rodzeństwem, praca nad poprawą komunikacji w rodzinie, zapewnienie pomocy psychologicznej i reedukacyjnej, motywowanie dzieci do nauki, monitorowanie nauki dzieci w systemie on line (wspieranie w tym zakresie opiekunów), zapewnienie dziecku udziału w świetlicy socjoterapeutycznej, pomoc w organizacji czasu wolnego, zapewnienie pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, przysługujących świadczeń i usług, pomoc w poprawie sytuacji szkolnej, pomoc dzieciom w przeżywaniu procesu straty i żałoby, łagodzenie napięć wewnątrzrodzinnych związanych z izolacją w okresie pandemii, udzielanie wskazówek w monitorowaniu użytkowania przez dzieci sprzętu multimedialnego, przygotowanie rodzin zastępczych na przyjęcie dziecka a także pomoc w rozwiązywaniu kryzysów występujących w rodzinie zastępczej i zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Koordynatorzy udzielali również pomocy i wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych

Miasto Kalisz dołączyło do ogólnopolskiego programu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizatorem projektu na terenie miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Na realizację Miasto Kalisz pozyskało łącznie 401.368,00 zł. (w tym 338.272,92 zł. ze środków europejskich i 63.095,05 zł. z budżetu państwa).

Środki pozyskane z Ministerstwa zostały w całości wykorzystane na zakup wyposażenia teleinformatycznego do realizacji nauki zdalnej dzieci i młodzieży oraz środków ochrony osobistej dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Od września 2020r. 129 laptopów wraz z oprogramowaniem trafiło (na podstawie umów użyczenia) do 94 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, a 3 laptopy do Domu Dziecka w Kaliszu. Ogółem liczba osób objętych wsparciem w ramach projektu – 361.

VII. Interwencja Kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zadania interwencji kryzysowej realizuje w oparciu o dwie ustawy: ustawę o pomocy społecznej i ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową objęte są osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia.

Interwencja kryzysowa jest adresowana zarówno do dzieci oraz młodzieży, jak i osób dorosłych, które znalazły się w trudnej sytuacji. Wśród takich traumatycznych wydarzeń należy wyróżnić:

- doświadczanie przemocy fizycznej lub/oraz psychicznej;
- konflikty w rodzinie;

- śmierć bliskiej osoby;
- ciężka choroba;
- choroba bliskiej osoby;
- niespodziewane wydarzenia losowe (np. wypadek, pożar,);
- myśli samobójcze
- gwałty i nadużycia seksualne;
- nieumiejętność emocjonalnego radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach w tym związanymi z pandemią koronawirusa.

Do zadań interwenta kryzysowego i pracowników zatrudnionych w Dziale Interwencji Kryzysowej - psychologów, pracowników socjalnych, opiekunów / należy;

- przedstawianie osobie poszkodowanej różnych możliwości wyjścia z danej sytuacji kryzysowej;
- zapewnienie poszkodowanej osobie bezpieczeństwa podczas pobytu w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie lub w schronisku dla ofiar będących w stanie kryzysu;
- wsparcie specjalistyczne przez pracowników socjalnych dla mieszkańców schronisk – ofiar przemocy domowej oraz ofiar klęsk żywiołowych, pożarów, poważnych awarii jak zalania mieszkania, brak ogrzewania z uwagi na awarię pieca, ekstremalnych warunków pogodowych, (pomoc w sprawach urzędowych, sądowych, alimentacyjnych, organizacyjnych, bytowych, zdrowotnych),
- pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie oraz dla osób będących w innych sytuacjach kryzysowych często połączonych z zagrożeniem zdrowia i życia;
- przeciwdziałanie agresji i przemocy-działania profilaktyczne i edukacyjne,
- konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- interwencyjne wizyty w miejscu zamieszkania osób będących w sytuacjach kryzysowych (np. śmierć bliskich, pożar),
- psychologiczne wizyty terenowe u osób z objawami zaburzeń psychicznych,
- działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia próbami samobójczymi,
- telefoniczne wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Kalisza w czasie pandemii Covid -19,
- telefoniczny punkt informacyjny dla osób objętych kwarantanną i dla seniorów w okresie pandemii Covid - 19

Osoby dotknięte przemocą domową lub innymi sytuacjami kryzysowymi mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie w :

1.Schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie

- w 2020 roku zamieszkiwało 21 osób, w tym 9 dzieci.
- w 2019 roku zamieszkiwało 45 osób, w tym 23 dzieci,
- w 2018 roku zamieszkiwało 35 osób, w tym 21 dzieci,

2. Schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu

- w 2020 roku ogółem zamieszkiwało 38 osób, w tym 11 dzieci;
- w 2019 roku zamieszkiwało 29 osób, w tym 11 dzieci;
- w 2018 roku zamieszkiwało 50 osób, w tym 19 dzieci

Mieszkańcy schronisk w roku sprawozdawczym łącznie **przebywali 1848 osobodni.**

Na dzień **31 XII 2020r. w schroniskach przebywało 11 osób.**

MOPS dysponował 25 miejscami, w tym 13 miejsc dla osób i rodzin będącymi ofiarami przemocy w rodzinie i 12 miejsc dla rodzin będących w stanie kryzysu.

W ramach działań interwencyjnych mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w

wysokości 50 zł /1dobę/1 osobę . Przyjęcie osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina, z terenu której ona pochodzi.

W roku 2020:

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie przebywały 2 osoby spoza miasta Kalisza, w tym 1 dziecko

Z poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia od strony socjalnej i poradnictwa prawnego skorzystało:

- w 2020 roku - 505 osób, w tym 217 rodzin;
- w 2019 roku - 416 osób, w tym 174 rodziny;
- w 2018 roku – 473 osoby

Pomoc psychologiczna była świadczona dla wszystkich zgłaszających się mieszkańców Kalisza. Wszystkie chętne osoby po zgłoszeniu się do placówki mogły skorzystać z indywidualnej pomocy psychologicznej. Rozmowy odbywały się przy zastosowaniu reżimu sanitarnego i wypełnieniu wywiadu epidemiologicznego. Z konsultacji psychologicznych korzystali na bieżąco podopieczni Schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie i Schroniska dla osób i rodzin, będących w stanie kryzysu oraz mieszkańcy mieszkań chronionych .Psychologowie pomimo trwającej pandemii Covid-19 w 2020 roku odwiedzili 68 osób i rodzin w ich miejscu zamieszkania.

	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Konsultacje psychologiczne	875	712	505
Wizyty w środowisku	327	188	68

Interwencyjny telefon zaufania

Pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej całodobowo obsługują interwencyjny telefon zaufania. W 2020 roku odbyli 563 rozmowy z całej Polski, z czego podjęcia natychmiastowej interwencji w Kaliszu wymagało 14 z nich. Dla porównania w 2019 roku – 487 rozmowy i konieczność podjęcia interwencji w Kaliszu – 17, natomiast w 2018 roku -480 rozmów i 29 interwencji.

Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci

W 2020 roku w Przyjaznym Pokoju Przesłuchań Dzieci odbyły się **23 przesłuchania małoletnich** dzieci. W okresie od kwietnia do czerwca 2020r. wstrzymano przesłuchania z uwagi na pandemię -Covid 19. W późniejszym okresie wznowiono przesłuchania przy zachowaniu reżimu sanitarnego. (Odpowiednio w 2019 roku – 15 przesłuchań, a w 2018 roku – 7 przesłuchań).

Spotkania dzieci z rodzicami zgodnie z postanowieniami sądu.

Na podstawie postanowień **sądu w 2020 roku odbyło się 114 spotkań** dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznym oraz dzieci, których rodzice są w konflikcie, a pozostają pod opieką jednego z rodziców. Spotkania odbywały się przy zastosowaniu reżimu sanitarnego i wszelkich środków ochrony. Dla porównania w 2019 r. - 57 spotkań, a w 2018 r. - 62 spotkania.

Kampania 16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć.

W 2020 roku, okresie od 25 listopada do 10 grudnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu mimo okresu pandemii przyłączył się do Międzynarodowej Kampanii 16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć.

Choć w tym roku pandemia COVID 19 uniemożliwiła aktywne uczestnictwo w akcji i nie mogliśmy podjąć działań na tak szeroką skalę jak to robiliśmy każdego roku, to podjęto działania wspierające mieszkańców Kalisza w innej formie.

Pracownicy socjalni jak i psychologowie Działu Interwencji Kryzysowej byli dostępni w siedzibie Ośrodka oraz pod wskazanymi numerami telefonów, również w godzinach nocnych.

W ramach kampanii przeprowadzono za pomocą środków elektronicznych wykład dla studentów Wyższej Szkoły Finansów i Informatyki im. prof. J. Chechlińskiego Wydziału Ekonomii w Kaliszu na temat dyskryminacji, przemocy, nierównego traktowania oraz molestowania.

MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagające te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W zależności od celu udzielanego wsparcia wyróżniamy mieszkania chronione wspierane i mieszkania chronione treningowe.

Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone jest dla:

- 1) osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej

Pod bezpośrednim nadzorem Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu są mieszkania chronione wspomagane dla osób starszych lub niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób z zaburzeniami psychicznymi usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 i posiada 7 miejsc, w którym na dzień 31.12.2020 r. przebywało 5 osób.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 i posiada 8 miejsc, w którym na dzień 31.12.2020 r. przebywało 5 osób.

Mieszkanie chronione wspierane również dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane przy ul. Częstochowskiej 45 posiada 7 miejsc, w którym na dzień 31.12.2020 r. przebywało 5 osób.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób niepełnosprawnych intelektualnie usytuowane przy ul. Widok 17 i posiada 6 miejsc, w którym na dzień 31.12.2020 r. przebywały 3 osoby.

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Decyzję administracyjną o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony, a w sytuacjach szczególnych może być wydana decyzja na czas nieokreślony. Wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

Spotkania okolicznościowe.

Dla mieszkańców mieszkań chronionych i schronisk organizowane są różne spotkania okolicznościowe i integracyjne, m. in.:

- warsztaty kulinarne – systematyczne treningi kulinarne dla mieszkańców,
- spotkanie okolicznościowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia , świąt Wielkanocnych, Walentynek, Tłustego Czwartku i innych
- spotkania z okazji urodzin lub imienin , które obchodzili mieszkańcy.

Niestety w 2020 roku konieczne było ograniczenie do minimum spotkań okolicznościowych dla mieszkańców z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19.

Wszystkie spotkania odbywały się z zachowaniem procedur reżimu sanitarnego związanych z zastosowaniem środków ochrony osobistej i w bardzo niewielkich grupach. Nie organizowano wyjść integracyjnych poza teren mieszkań chronionych z powodu pandemii.

Ograniczenie działalności w związku z epidemią koronawirusa.

W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej Covid-19 Wojewoda Wielkopolski wydał decyzję o czasowym ograniczeniu działalności ośrodków interwencji kryzysowej poprzez zakaz opuszczania terenu przez osoby przebywające całodobowo oraz zakaz odwiedzin.

Dodatkowo wewnętrznymi regulacjami w bieżącej działalności wprowadzono jeszcze szereg innych obostrzeń przy realizacji zadań. Dyrektor MOPS wprowadził ściśle procedury sanitarne, które niezwłocznie zastosowano w dziale. Przede wszystkim organizowano w sposób szczególny życie zbiorowe osób przebywających w mieszkaniu chronionym i schroniskach poprzez ograniczenie kontaktu oraz unikania jakichkolwiek spotkań. Pomimo obostrzeń na przełomie marca i kwietnia 2020r. dwie osoby (w tym jeden pracownik i jeden mieszkaniec) zaraziły się chorobą koronawirusa. Osoby te zostały skierowane na leczenie szpitalne. Pozostali mieszkańcy oraz pracownicy mieszkań chronionych przy ul. Widok oraz przy ul. Granicznej zostali objęci kwarantanną. W celu zapewnienia opieki mieszkańcom, jeden pracownik odbył kwarantannę w siedzibie mieszkania chronionego. Był to jeden incydent w czasie pandemii. Wszystkich mieszkańców objęliśmy wsparciem psychologicznym w tych trudnych momentach i nieustająco przypominaliśmy o obowiązujących zasadach. Dział Interwencji Kryzysowej rozpoczął swoje funkcjonowanie, przyjmował mieszkańców wymagających pomocy i wsparcia do mieszkań chronionych oraz schronisk z zachowaniem reżimu sanitarnego.

VIII. Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zapewnia obsługę organizacyjno –techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 4 razy w mieszanych formach tj. osobiście i w formie zdalnej.

Na spotkaniach omawiane były sprawy dotyczące procedur Niebieska Karta, dotyczące organizacji pracy Zespołu w związku z wystąpieniem pandemii Covid-19 i przepisów, które zmieniły się w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz kodeksu postępowania cywilnego, a także Rozporządzeń dotyczących wydania nakazu i zakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania przez sprawcę przemocy.

Na koniec 2020 roku Zespół liczył 36 osób.

Ponadto w 2020 roku miały miejsce 3 posiedzenia Zespołu Monitorującego, na których członkowie opiniowali zasadność przedłożonych wniosków przez Grupy Robocze o zakończenie procedury Niebieskich Kart. W skład Zespołu Monitorującego wchodzi 3 członków. W 2020r. zakończono 143 procedury Niebieska Karta.

Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020r. objęto 580 osób, w tym 245 kobiet, 193 mężczyźni i 142 dzieci. Łącznie 218 rodzin.

W 2020 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 172 procedury Niebieska Karta cz. „A”, uruchomionych przez:

- funkcjonariuszy policji –144 NK-A;
- pracowników socjalnych–25 NK-A;
- przedstawicieli oświaty –2 NK-A;
- służby zdrowia -1 NK.

Ponadto do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 10 NK-A wszczętych przez inną gminę i 9 wskazano do współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym z innej gminy.

27 NK-A, to procedury, które były już wszczęte w poprzednich latach i wpłynęły kolejny raz w 2020r.

W celu prowadzenia procedury Niebieska Karta, Przewodniczący Zespołu powołał łącznie 145 nowych Grup Roboczych. Średnio do Grup Roboczych przypisanych jest 3 lub czterech członków. W skład Grup Roboczych wchodzi: Koordynator wybierany spośród 36 członków Zespołu, zawsze z rejonu, gdzie była wszczęta Niebieska Karta pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu i dzielnicowy Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu, dodatkowo może być powołany psycholog, asystent rodziny, pedagog szkolny, kurator sądowy.

Tak więc do Grup Roboczych powołanych w 2020 roku przydzielono około 600 osób. Podczas prac Grup Roboczych w 2020r. zostało sporządzonych:

- 123 Niebieskich Kart–C –z domniemaną osobą doznającą przemocy w rodzinie;
- 84 Niebieskich Kart–D –z domniemanym sprawcą przemocy w rodzinie.

Prowadzono z poprzednich lat wraz z nowo utworzonymi NK w 2020 r. łącznie 227 Niebieskich Kart, a posiedzeń grup roboczych odbyło się 725. Z uwagi na panującą pandemię Covid- 19 znaczna część grup odbywała się w formie zdalnej, co Koordynatorzy odnotowywali w procedurach NK .

Skierowano do Prokuratury 2 wnioski o możliwości popełnienia przestępstwa, 1 sprawę do rzecznika Praw Dziecka i 2 wnioski do Miejskiej Komisji Alkoholowej.

Ponadto przekazano informację i dokumentację z prac grup roboczych do organów właściwych w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego w tym:

- 81 spraw do Wydziału Dochodzeniowo –Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu dotyczących znęcania lub uszkodzenia ciała bądź nękania;
- 2 sprawy do Sądu Okręgowego;
- 2 sprawy do Prokuratury;
- 2 sprawy złożono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1 sprawę do Rzecznika Praw Dziecka.

Ponadto nawiązano współpracę z 9 Zespołami Interdyscyplinarnymi z innych gmin, z którymi wspólnie prowadzono procedury Niebieska Karta.

W dniu 1 listopada 2020r. powołano **konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Jego zadaniem jest wspieranie emocjonalne, pomoc prawna, pomoc w sporządzaniu różnych pism urzędowych i procesowych (m.in. pozwyc o rozwód, o separację, o alimenty, zawiadomienia o przestępstwie znęcania się fizycznego i psychicznego, nękania, itp., pism procesowych do toczących się spraw), edukacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie. Ponadto konsultant udziela wsparcia i pomocy członkom Grup Roboczych ZI m.in. w zakresie rozpoznania przemocy w rodzinie, ustalania planu pomocy rodzinie, prowadzenia rozmowy zarówno z osobą doznającą jak

i osobą stosującą przemoc w rodzinie. W roku 2020 udzielił wsparcia i pomocy łącznie **14 osobom**, w tym 12 osobom doznającym przemocy w rodzinie, 2 osobom stosującym przemoc w rodzinie.

Łącznie przeprowadził **33 konsultacje**, w tym 30 konsultacji z osobami doznającymi przemocy w rodzinie, 3 konsultacje z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

IX. Pomoc cudzoziemcom

W 2020 roku na terenie Kalisza zamieszkiwały **4 rodziny (8 osób)**, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda Wielkopolski wydał **4 decyzje** przyznające świadczenia pieniężne dla **4 rodzin, w tym 8 osób**. Byli to obywatele:

- Ukrainy - **2 rodziny, 6 osób**,
- Białorusi – **2 osoby**.

Osobom które posiadają **Kartę Polaka** przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej na okres 9 miesięcy. Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do narodu polskiego i spełnia przesłanki określone w ustawie o Karcie Polaka. Organem właściwym w sprawie przyznania Karty Polaka jest konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne na łączną kwotę **34.087,50 zł**, które zostały wypłacone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu osobom uprawnionym

X. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku, zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2020.poz.176)

Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1 A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, bezpłatny dostęp do Internetu, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W 2020 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystało **346 osób**.

Na działalność Klubu Integracji Społecznej wydatkowano kwotę 10.000 zł ze środków własnych miasta.

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS m.in.:

Konsultacje dla osób uzależnionych oraz dla członków rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Konsultacje i warsztaty były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień. W sumie w **62** spotkaniach brało udział **279 osób** uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu,

leków oraz innych używek i substancji psychoaktywnych odbywały się w kontakcie indywidualnym i grupowym. Spotkania edukacyjne miały na celu podniesienie świadomości na temat problemu uzależnienia oraz wskazanie możliwości zmian postaw i zachowań, również poprzez utrzymanie abstynencji oraz redukcję ryzyka uzależnień. Efektem odbytych spotkań jest znaczny wzrost motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień.

Wskazywano również członkom rodziny możliwości prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych

AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Klub Integracji Społecznej w roku 2020 organizował spotkania dla osób pozostających bez pracy i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas spotkań tej grupy osób na bieżąco przekazywane były informacje na temat aktualnych ofert pracy i szkoleń oraz możliwości sfinansowania kursów bądź uprawnień zawodowych osobom bezrobotnym. Konsultacje indywidualne i spotkania grupowe dla osób długotrwale bezrobotnych, odbywały się raz w tygodniu we wtorki. Z pomocy skorzystało **39 osób**. Zajęcia miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, tworzenie profesjonalnego CV oraz nauka sposobów poszukiwania ofert pracy. Ponadto tematem spotkań były także opinie na temat przebiegu prac społecznie użytecznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych rozpoczęto 1 czerwca 2020r. a zakończono 30 listopada 2020r. Realizacja wydatków na wypłatę wynagrodzeń dla 28 osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych nastąpiła od 01.07.2020r. Wydatek ogółem na realizację tego zadania wyniósł **14 997,06zł**.

W 2020 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych **28** miejsc pracy w takich jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza jak.:

- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych
- Dom Pomocy Społecznej
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”
- Urząd Miasta Kalisza
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Szkół Nr 7
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2
- Szkoła Podstawowa Nr 23
- Szkoła Podstawowa Nr 10
- II Liceum Ogólnokształcące

Ponadto jedna osoba bezrobotna wykonywała prace społecznie użyteczne w ramach wsparcia opiekuna osoby niepełnosprawnej – członka rodziny w rozumieniu art 3 ustawy z dnia 04.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin” Za życiem”, opiekujących się osobą ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, posiadającą orzeczoną znaczny stopień niepełnosprawności.

Do wykonywania prac społecznie użytecznych zostały skierowane osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy, korzystające ze świadczeń pomocy

społecznej. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia umożliwia uczestnikom wejście na rynek pracy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu monitorował przebieg wykonywanych prac i na bieżąco wymieniał informacje związane z realizacją programu w ramach wzajemnej współpracy.

Punkt dostępu do Internetu

W ramach aktywnego poszukiwania pracy do Klubu zostały skierowane przez pracowników socjalnych osoby, które poszukiwały ofert pracy dostępnych w internecie oraz wymagały pomocy w pisaniu listu motywacyjnego.

Spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”

W Klubie Integracji Społecznej w roku 2020 odbywały się raz w tygodniu, w każdą środę spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”,

W roku 2020 odbyło się **31 spotkań**, w których ogółem uczestniczyły **32 osoby starsze** - członkowie grupy.

W ramach działalności grupy wsparcia dla osób starszych odbywały się:

- spotkania okolicznościowe,
- warsztaty kreatywności Seniorów, których celem było podniesienie świadomości uczestników i wykorzystania własnej wyobraźni i kreatywności.
- Kino dla Seniora
- spotkania tematyczne;
- pogadanki;
- spotkania z kulturą
- zwiedzanie miasta Kalisza,
- warsztaty edukacyjne w tym nauka obsługi komputera i korzystania z internetu,
- warsztaty kulinarne;
- warsztaty muzyczno-wokalne,
- warsztaty kosmetyczne;

Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Sąd Rejonowy w Kaliszu kieruje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby skazane wyrokiem ograniczenia wolności do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Ta forma wykonywania kary ograniczenia wolności orzekana jest dla osób skazanych, w stosunku do których nie zachodzi konieczność odizolowania od społeczeństwa. Do wykonywania tej pracy Sąd Rejonowy w Kaliszu w roku 2020 skierował 29 osób.

Osoby skazane świadczą nieodpłatnie prace porządkowe na terenie i w obiektach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach odbywanej kary orzeczonej wyrokiem Sądu.

W roku 2020r. nastąpiło ograniczenie funkcjonowania klubu i redukcja ilości spotkań grup wsparcia ponieważ działalność Klubu Integracji Społecznej czasowo została zawieszona zgodnie z Poleceniem Wojewody Wielkopolskiego PS-II.940.36.2020.4. z dnia 11 marca 2020r. wydanym na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.) oraz na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego Nr PS-II.940.36.2020.7 z dnia 23 października 2020r.

Z uwagi na czasowe zawieszenie działalności Klubu w roku 2020 nie zorganizowano wszystkich zaplanowanych działań i spotkań innych niż w/w grup wsparcia, nie zorganizowano też konferencji

dla uczestników KIS i pikniku integracyjnego dla klubowiczów. Z powodu trwającego na terenie kraju stanu epidemiologicznego zrezygnowano z przygotowania zaplanowanego wigilijnego spotkania dla osób korzystających z pomocy Klubu Integracji Społecznej.

Spotkania oraz warsztaty, które odbywały się w Klubie Integracji Społecznej organizowano z zachowaniem reżimu epidemiologicznego oraz sanitarnego.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Klubie Integracji Społecznej w okresie zawieszenia jego działalności z powodu epidemii Covid – 19, udzielali teleporad za pośrednictwem systemów teleinformatycznych wszystkim zainteresowanym uczestnikom.

XI. Dodatkowe zadania realizowane w 2020 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu związane z trwającą w kraju pandemią wywołaną wirusem COVID-19.

Rok 2020 można uznać za szczególnie trudny spowodowany pandemią Covid-19. Pomimo wszelkich trudności i obostrzeń obowiązujących w kraju pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu nieustająco pełnili swoje obowiązki dla kilku tysięcy mieszkańców Kalisza, których sytuacja życiowa wymaga pomocy bieżącej.

Poza szerokim i różnorodnym wachlarzem realizowanych przez nich zadań, dodatkowo w 2020 roku :

- od 18 marca do końca roku zapewnili całodzielne wyżywienie dla 753 osób przebywających w izolacji domowej bądź na kwarantannie;
- udzielono pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zgodnie z ustawą z dn. 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 37 obywatelom Ukrainy, przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej legalnie, którzy byli poddani kwarantannie;
- udzielono 275 osobom niepełnosprawnym pomocy finansowej w związku z wystąpieniem stanu epidemii;
- uruchomiono całodobowy punkt informacyjny dla osób objętych kwarantanną i dla seniorów w okresie pandemii Covid-19;
- zapewniono telefoniczne wsparcie psychologiczne związane z pandemią Covid-19;
- pomagano w robieniu zakupów żywnościowych i leków dla 56 środowisk ;
- w miesiącu październiku 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przystąpił do programu „Wspieraj Seniora” organizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej czy leki. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielili wsparcia 63 seniorom, z czego do 22 seniorów przez okres półtora miesiąca codziennie dowozili ciepły posiłek. Wszystkie czynności prowadzone były z zachowaniem reżimu sanitarnego m.in. noszenie maseczek, rękawiczek, dezynfekcja czy zachowanie odpowiedniej odległości. Łączny koszt programu wyniósł 67.826,25zł
- Grant „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe oraz pozakonkursowe w zakresie epidemii COVID-19 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014–2020 Celem projektu „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce” były działania związane z zapobieganiem/ łagodzeniem skutków epidemii COVID-19 poprzez wsparcie podmiotów w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz pieczy zastępczej

w Wielkopolsce. Łączny koszt programu wyniósł 158.964,88zł

- Realizacja ogólnopolskiego programu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Pozyskano środki na zakup wyposażenia teleinformatycznego do realizacji nauki zdalnej dzieci i młodzieży oraz środków ochrony osobistej dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Od września 2020r. 129 laptopów wraz z oprogramowaniem trafiło (na podstawie umów użyczenia) do 94 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, a 3 laptopy do Domu Dziecka w Kaliszu. Ogółem liczba osób objętych wsparciem w ramach projektu – 361. Pozyskana kwota na realizację programu to 401.368,00 zł

XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa o pomocy społecznej upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych. W Kaliszu są to:

- Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
- Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3 oraz filia ul. Prosta 1
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Obywatelska 4, który z uwagi na to że Kalisz jest miastem na prawach powiatu realizują również zadania powiatowego centrum pomocy społecznej

1. Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26. Dom dysponuje 180 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła 83 lat.

Spośród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej (wg stanu na 31.12.2020r):

58 – podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugich,

48 - mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugich lub sprzętu rehabilitacyjnego,

45 - mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

W 2020 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 691.061,17zł na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie wcześniejszych przepisów.

W 2020 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 7.469.983,96zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 4.834.475,13zł. Jest to placówka całodobowa i obowiązujące standardy wymuszają zatrudnienie personelu w wymiarze 132,15 etatów. Jest to jedna z najkosztowniejszych form pomocy.

Rok 2020 był wyjątkowo trudnym rokiem dla Domu Pomocy Społecznej. Placówka nie realizowała w pełni zadań i usług wynikających z jej przeznaczenia.

Od marca 2020 r. wprowadzono procedury i zarządzenia dotyczące wzmożonego reżimu sanitarnego.

W dniu 09.04.2020 r. decyzją Sanepidu DPS został zamknięty i objęty kwarantanną. Dom funkcjonował w ścisłym reżimie sanitarnym. Został wprowadzony całkowity zakaz odwiedzin i przyjmowania nowych mieszkańców do DPS. Kwarantanna DPS zakończyła się 21.05.2020 r.

W dniu 13.04.2020 r. wykonane zostały testy u wszystkich mieszkańców i pracowników przebywających na terenie DPS w Kaliszu. Natychmiast po uzyskaniu informacji o wynikach testów podjęto działania mające na celu odizolowanie mieszkańców z wynikiem pozytywnym. Przy pomocy Straży Pożarnej wydzielono strefę zakażoną, którą odizolowano folią od pozostałych mieszkańców.

W dniu 17.04.2020 r. nastąpiła pierwsza ewakuacja mieszkańców zakażonych COVID-19. Osoby u których wykryto zakażenie zostały przewiezione do szpitala jednoimiennego w Poznaniu przy pomocy 12 Wielkopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Łącznie ewakuowanych w kwietniu było 92 mieszkańców.

Ze względu na dużą liczbę pracowników zakażonych Covid-19 podjęto działania mające na celu pozyskanie wolontariuszy, którzy mogliby wesprzeć pracę w kaliskim DPS (siostry zakonne, księża, osoby prywatne). Również dużą pomoc otrzymano od Wojsk Obrony Terytorialnej. Do 28.05.2020 r w DPS przebywało 6 żołnierzy WOT, którzy prowadzili regularne dezynfekcje pomieszczeń, pomagali przy codziennej opiece nad mieszkańcami oraz pełnili obowiązki na portierni.

Regularnie przez darczyńców przekazywane były środki ochrony bezpośredniej: jednorazowe kombinezony, maseczki, rękawiczki, płyny dezynfekujące, przyłbice, testy antygenowe oraz dary żywnościowe. Środki ochrony osobistej zostały przekazane kaliskiemu DPS na łączną kwotę 571 398,39 zł. (w tym środki dezynfekcyjne, odzież ochronna, testy antygenowe), natomiast dary żywnościowe za kwotę 15 093,36 zł.

W dniach od 9 kwietnia do 31.08.2020 r. pełne posiłki dla mieszkańców były przygotowywane w formie cateringu. Od 1 września firma cateringowa dowoziła tylko obiady, natomiast śniadania i kolacje przygotowywała kuchnia DPS.

W okresie od lipca 2020 r. Dom nadal funkcjonował w reżimie sanitarnym. Obowiązywał zakaz odwiedzin mieszkańców, a także ich wyjścia poza teren Domu. W miesiącu lipcu rozpoczęto przyjmowanie nowych mieszkańców, którzy przed przyjęciem zostali przebadani na obecność wirusa COVID – 19, natomiast po zamieszkaniu musieli odbyć dwutygodniową kwarantannę. W powyższym okresie nadal nie prowadzono grupowych zajęć z psychologiem oraz terapeutami. Specjaliści prowadzili spotkania indywidualne dopasowane do potrzeb mieszkańca. Rehabilitacja mieszkańców również odbywała się indywidualnie.

W miesiącu wrześniu 2020 r. rozpoczęto realizację przyznanego grantu w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków COVID – 19 w ramach projektu „Domy Pomocy Społecznej bezpieczne w Wielkopolsce” współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja rozwój 2014-2020 w wysokości 1.047.407,00 zł. – dofinansowanie Unii 882.754,62 zł. Drugie dofinansowanie otrzymano na realizację zadań polegających na wypłacie dodatków do wynagrodzeń pracowników oraz zakupu środków ochrony osobistej w kwocie 44.090,44 zł. – dofinansowanie Unii 37.110,92 zł. W ramach powyższych projektów między innymi wykonano u pracowników testy na obecność COVID – 19, zabezpieczono personel w środki ochrony osobistej a także doposażono Dom w sprzęt usprawniający zapobieganie skutkom pandemii poprzez wczesne wykrywanie potencjalnie zakażonych osób.

Poniżej przedstawiamy informację o liczbach mieszkańców DPS w poszczególnych kwartałach, w ostatnim dniu kwartału.

Kwartał	Ilość	Ilość zgonów	Ilość przyjęć	Rezygnacje
----------------	--------------	---------------------	----------------------	-------------------

	mieszkańców			
I Kwartał 2020	177	17	14	0
II Kwartał 2020	126	49	0	2
III Kwartał 2020	144	16	34	0
IV Kwartał 2020	151	17	26	2
Ogółem	-	99	74	4

Od 27 kwietnia do dnia 31.05.2020 r. przekazywano codzienny raport Wojewodzie Wielkopolskiemu dotyczący bieżącej sytuacji w placówce. Jednocześnie od momentu uruchomienia sieci internetowej przekazywano najpierw codzienne, a następnie cotygodniowe sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami.

Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2020r roku skorzystały 122 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu.

W 2020r roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 88.074,33 zł, wydatki 900.443,42 zł, grant "STOP-COVID 2020" 62.717,85 zł.

Jest to preferowana, ze względów ekonomicznych, forma pomocy dla seniorów. Miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wynosi niewiele ponad 682,15 zł. Liczba zatrudnionego personelu wynosi 12,25 etatów. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu ze względu na pandemię Decyzją Wojewody zawiesił swoją działalność w okresie od 12 marca 2020r do 30 czerwca 2020r oraz ponownie od 26 października 2020r do odwołania. Placówka zapewniła mieszkańcom oraz personelowi niezbędne środki ochrony osobistej a także dezynfekcję pomieszczeń. W budynku zostały rozwieszone informacje dot. zasad dezynfekcji i ochrony osobistej. Minimalizując zagrożenie zakażenia koronawirusem została opracowana procedura wydawania obiadów na wynos lub z dowozem do miejsca zamieszkania.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, re-

habilitacyjne, a także umożliwia spożywanie gorącego posiłku. W 2020 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystały 52 osoby.

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne:

I GRUPA PIELEGNACYJNO-REHABILITACYJNA (zaspokojenie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),

II GRUPA STYMULACJI ZABAWOWEJ (rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny przy wykorzystaniu techniki zabawy),

III GRUPA STYMULACJI POZNAWCZEJ (powiększanie i utrwalanie uczestnictwa w życiu bliższego i dalszego otoczenia, budzenie i podtrzymywanie aktywności),

IV, V GRUPA PRZYSPOSOBIENIA DO ŻYCIA (doskonalenie w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej).

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego:

- dla osoby samotnie gospodarującej: $701 \text{ zł} \times 300\% = 2\,103,00 \text{ zł}$,
- w rodzinie: $528 \text{ zł} \times 300\% = 1.584,00 \text{ zł}$.

Aktualnie uczestnicy ponoszą niewielką odpłatność, a 16 osób korzystało z usług ŚDS „Tulipan” nieodpłatnie.

W 2020 roku dochody Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu wyniosły 32.584,00 zł.

Funkcjonowanie ŚDS „Tulipan” w Kaliszu jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Wojewoda Wielkopolski w 2020r roku przekazał na działalność ŚDS dotację w wysokości 1.327.470,51 zł. to jest po 2087,22 zł na jednego uczestnika. Miasto Kalisz dodatkowo dofinansowało ŚDS w wysokości 384.200,00 zł, grant "STOP-COVID-19" w wysokości 94.770,00 zł. Łączne wydatki ŚDS „Tulipan” wyniosły 1.600.459,10 zł. Liczba miejsc w ŚDS „Tulipan” wynosi 50. Liczba etatów wynosi 20,25.

Środowiskowy Dom Samopomocy "Tulipan" w Kaliszu ze względu na pandemię Decyzją Wojewody zawiesił swoją działalność w okresie od dnia 12.03.2020r do 31.05.2020r oraz od dnia 26.10.2020r do odwołania. W związku z tym Ośrodek podjął szereg działań zamierzających wprowadzenie różnych form pomocy i wsparcia uczestników. Bieżący kontakt odbywał się za pomocą dostępnych środków komunikacji zdalnej. Zajęcia prowadzone były w systemie hybrydowym natomiast niezbędne materiały edukacyjne oraz do wykonywania w ramach terapii zajęciowej dostarczane były do miejsca zamieszkania uczestnika. W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu rodzicom, zwłaszcza tym, którym samotnie sprawują opiekę zaproponowano wsparcie w postaci usług opiekuńczych. Wprowadzono w życie procedury dotyczące reżimu sanitarnego. Zabezpieczono personel, ale i uczestników w środki ochrony osobistej a także wyposażono jednostkę w środki dezynfekujące. W okresie funkcjonowania placówki zajęcia odbywały się w mniejszych stałych grupach. Szczególną uwagę zwrócono na udzielanie uczestnikom a także rodzicom stosownego wsparcia psychologicznego oraz możliwość konsultacji z lekarzem psychiatrą w celu minimalizowania skutków społecznej izolacji.

4. Dom Dziecka w Kaliszu

Dom Dziecka w Kaliszu do 2011 roku funkcjonował na podstawie ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, natomiast od roku 2012 funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Dom Dziecka w Kaliszu to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Do dnia 31.12.2020 r. placówka znajdująca się przy ul. Skarszewskiej 3 przeznaczona była dla 30 dzieci, natomiast Filia Domu Dziecka znajdująca się w bloku przy ul. Prostej 4/1 przeznaczona była dla 10 dzieci (łącznie 40 miejsc). Dom Dziecka w Kaliszu jest placówką całodobową. Liczba etatów wynosi 36,5.

W 2020 roku średnio miesięcznie przebywało 36 dzieci. Na przestrzeni roku 2020 miało miejsce 7 nowych przyjęć. Łącznie placówkę opuściło 11 wychowanków, tj.: 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 4 dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, a 4 wychowanków opuściło placówkę z uwagi na rozpoczęcie procesu usamodzielnienia i założenie własnego gospodarstwa domowego.

W kaliskim Domu Dziecka miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2020 roku wynosił:

- w miesiącu styczniu – 5.729,62 zł,
- od miesiąca lutego do miesiąca grudnia – 6.019,61 zł.

W lipcu 2020 r., w związku z dochodzeniem do standardów określonych w art. 95 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821), rozpoczął się proces reorganizacji placówki. W wyniku wielu podjętych działań, z dniem 01.01.2021 r. decyzjami Wojewody Wielkopolskiego Dom Dziecka w Kaliszu przekształcił się w trzy odrębne placówki, tj.:

- Dom Dziecka nr 1 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/1 z liczbą miejsc 14,
- Dom Dziecka nr 2 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/2 z liczbą miejsc 14, oraz
- Dom Dziecka nr 3 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Prostej 4/1 z liczbą miejsc 10.

Z uwagi na trwający w całym kraju okres pandemii praca Domu Dziecka w Kaliszu skupiała się głównie na zapewnieniu wychowankom bezpieczeństwa, unikaniu zakażenia koronawirusem oraz tworzeniu stabilnego środowiska emocjonalnego. Wychowawcy oraz zatrudnieni w placówce specjaliści dokładali wszelkich starań, aby wychowankowie mogli w tym trudnym dla wszystkich czasie funkcjonować w miarę normalnie przy jednoczesnym przestrzeganiu wszystkich zasad higieniczno-sanitarnych. Dzieci były wspierane w trudnych dla nich momentach oraz na bieżąco przypomniano im o panujących zasadach obowiązujących w czasie pandemii, tj. o stosowaniu maseczek, dezynfekowaniu i częstym myciu rąk oraz o zachowaniu dystansu społecznego. Nauczanie odbywało się zdalnie.